

ЗАКОН О ЕНЕРГЕТСКОЈ ЕФИКАСНОСТИ И РАЦИОНАЛНОЈ УПОТРЕБИ ЕНЕРГИЈЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начине ефикасног коришћења енергије и енергената (у даљем тексту: енергије); политика ефикасног коришћења енергије; систем енергетског менаџмента; мере политике енергетске ефикасности: у зградарству, код енергетских делатности и крајњих купаца, за енергетске објекте и енергетске услуге; енергетско означавање и захтеви у погледу еко-дизајна; финансирање, подстицајне и друге мере у овој области, оснивање и послови Управе за енергетску ефикасност (у даљем тексту: Управа); као и друга питања од значаја за права и обавезе физичких и правних лица у вези са ефикасним коришћењем енергије.

Циљ

Члан 2.

Циљ овог закона је стварање услова за ефикасно коришћење енергије и унапређење енергетске ефикасности, чиме се доприноси:

- 1) остваривању уштеда енергије;
- 2) сигурности снабдевања енергијом;
- 3) смањењу утицаја енергетског сектора на животну средину и климатске промене;
- 4) одрживом коришћењу природних и других ресурса;
- 5) повећање конкурентности привреде;
- 6) побољшању услова за економски развој;
- 7) смањење енергетског сиромаштва.

Значење израза

Члан 3.

Изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) *агрегатор* је пружалац услуге груписања краткорочне потрошње и производње више крајњих купаца или про-купаца, ради флексибилнијег наступа на тржишту електричне енергије, продаје или аукције на организованим енергетским тржиштима;

2) *високо ефикасна когенерација* је когенерација чија производња из когенерацијских јединица осигурава уштеде примарне енергије у односу на референтне вредности за одвојену производњу топлотне и електричне енергије за унапред задати проценат, израчунат у складу са Методологијом за утврђивање ефикасности поступка когенерације, као и производња из малих когенерацијских и микро когенерацијских јединица, којом се осигуравају уштеде примарне енергије

3) *годишњи извештај о остваривању циљева уштеде енергије (годишњи извештај)* је извештај којим обвезник система енергетског менаџмента извештава министарство надлежно за послове енергетике о спроведеним мерама и активностима и степену реализације циљева дефинисаних програмом и планом енергетске ефикасности;

4) *део зграде* је употребна целина унутар зграде (крило, блок, спрат, стан, пословни простор или слично) која је предвиђена или преуређена за засебно коришћење, која се греје.

5) *дистрибуција топлотне енергије* је развод топлотне енергије дистрибутивном мрежом топлотне енергије, тј. вреловодном, топоводном, пароводном мрежом и/или мрежом за развод расхладног флуида, од обрачунског мерног места произвођача топлотне енергије до обрачунског мерног места купца;

6) *еко-дизајн* је укључивање аспеката животне средине у пројектовање и конструкцију производа који утичу на потрошњу енергије, ради побољшања учинка производа на животну средину током његовог целокупног животног циклуса;

7) *елаборат о енергетској ефикасности енергетских објеката* је елаборат у којем се на основу прописаних метода документовано израчунава, односно процењује, степен енергетске ефикасности енергетских објеката;

8) *енергетска ефикасност* је однос између оствареног резултата у услугама, добрима или енергији и за то утрошене енергије;

9) *енергетска ознака* је графички дијаграм, било у штампаном или електронском облику, који укључује скалу слова латиничног писма од „А“ до „G“, где свако слово представља класу, а свака класа одговара уштеди енергије, исказана у седам различитих боја, од тамно зелене до црвене у циљу да информисе купце производа о енергетској ефикасности и енергетској потрошњи; укључује рекласиране ознаке и ознаке са мање разреда и боја у складу са овим законом;

10) *енергетска санација зграде* је извођење грађевинских и других радова на постојећој згради, као и поправка или замена уређаја, постројења, опреме и инсталација истог или мањег капацитета, којима се не утиче на стабилност и сигурност објекта, не мењају конструктивни елементи, не утиче на безбедност суседних објеката и саобраћаја, не утиче на заштиту од пожара и заштиту животне средине, али којима може да се мења спољни изглед уз потребне сагласности у циљу повећања енергетске ефикасности зграде, односно смањења потрошње свих врста енергије применом техничких мера и стандарда на постојећим елементима зграде, уређајима, постројењима и опреми;

11) *енергетска услуга* је услуга која обезбеђује материјалну или другу корист, односно добро настало комбинацијом примене енергетски ефикасних технологија или активности, које могу укључити рад, одржавање, управљање и контролу потребних за пружање услуге, која се пружа на основу уговора и која у нормалним околностима доводи до проверљивог, мерљивог, односно процењивог побољшања енергетске ефикасности или уштеда примарне енергије;

12) *енергетски менаџер* је физичко лице које има лиценцу енергетског менаџера, именовано од стране обвезника система енергетског менаџмента да прати и бележи начине коришћења и количине употребљене енергије, предлаже мере енергетске ефикасности и обавља друге послове утврђене овим законом;

13) *енергетски преглед* је систематска процедура за прибављање одговарајућих података и сазнања о постојећем нивоу, начину и структури потрошње енергије објекта, производног процеса, приватне или јавне услуге, помоћу којих се утврђују и квантификују економски исплативе мере енергетске ефикасности и припрема извештај о енергетском прегледу;

14) *енергетски саветник* је физичко лице које има лиценцу енергетског саветника и спроводи енергетски преглед у складу са одредбама овог закона и прописа донетих на основу овог закона;

15) *енергетско сиромаштво* је резултат комбинације ниских прихода домаћинства, велике потрошње расположивих прихода на енергију и недовољне енергетске ефикасности;

16) *енергија* је електрична енергија, топлотна енергија и енергенти у које спадају: угаљ, природни гас, нафта, деривати нафте (безоловни моторни бензини, авионски бензини, млазна горива, гасна уља, уља за ложење, течни нафтни гас и друго), уљни шкриљци, обновљиви и други извори енергије;

17) *ефикасно коришћење енергије* је коришћење енергије за квалитетно обављање одговарајућих активности и пружање услуга на начин којим се постиже минимална потрошња енергије, у оквиру техничких могућности савремених постројења, опреме и уређаја;

18) *заступник* је правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, којег је произвођач писмено овластио да за његов рачун предузима радње у вези са стављањем производа на тржиште Републике Србије;

19) *зграда*, у смислу овог закона је грађевина са подом, кровом и спољним зидовима, изграђена као самостална употребна целина у којој се користи енергија ради постизања

одређених услова угодности, а намењена је за становање, обављање неке делатности или за смештај и чување животиња, робе, опреме за различите производне и услужне делатности и др.

20) *зграда приближно нулте потрошње енергије* је зграда која има врло високу енергетску ефикасност и малу потрошњу енергије, која се у значајној мери задовољава из обновљивих извора укључују и енергију из обновљивих извора која се производи на катастарској парцели зграде или у близини зграде у складу са прописима из области грађевинарства;

21) *зграде централне властису* административне зграде у својини Републике Србије које користе органи и организације који имају надлежност на целој територији Републике Србије;

22) *извештај о енергетском прегледу* је извештај који након спроведеног енергетског прегледа припрема енергетски саветник у складу са одредбама овог закона и прописима донетим на основу овог закона;

23) *ИСЕМ* је информациони систем за праћење и анализу потрошње енергије и воде у јавним зградама који служи за потребе система енергетског менаџмента и којим управља министарство надлежно за послове енергетике;

24) *испорука производа на тржиште* је свако чињење доступним производа који утиче на потрошњу енергије на тржишту Републике Србије ради дистрибуције, потрошње или употребе, у оквиру привредне делатности, са или без накнаде;

25) *испорука топлотне енергије* у смислу овог закона је предаја топлотне енергије коју врши пружалац енергетске услуге кориснику енергетске услуге на основу уговора о ефикасној испоруци топлотне енергије;

26) *испоручилац производа* је произвођач или његов заступник или увозник који ставља производ који утиче на потрошњу енергије на тржиште Републике Србије;

27) *јавна зграда* је зграда у јавној својини;

28) *корисници јавних средстава* су директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години, као и јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама;

29) *когенерацијска јединица* је производна јединица која може да ради у режиму когенерације;

30) *комбинована производња топлотне и електричне енергије (когенерација)* је процес истовремене производње топлотне и електричне или механичке енергије у истом процесу;

31) *кота* је уређај који се састоји од горионика и тела котла, у којем се флуид загрева енергијом ослобођеном у процесу сагоревања;

32) *крајњи купац* је физичко или правно или предузетник лице које купује енергију за сопствене потребе;

33) *купац производа* је физичко или правно лице или предузетник, који купује, изнајмљује или држи производ за сопствену употребу без обзира да ли поступа у оквиру или ван свог пословања, трговине, заната или професије;

34) *листа са подацима* је стандардни документ који садржи информације о производу, у штампаном или електронском облику;

35) *MVP (monitoring and verification platform)* је информациони систем за праћење и проверу остварених уштеда финалне енергије, који служи за праћење спровођења акционог плана за енергетску ефикасност у Републици Србији и којим управља министарство надлежно за послове енергетике;

36) *мере енергетске ефикасностису* радње које доводе до проверљивог и мерљивог или процењивог повећања енергетске ефикасности и предузимају се као резултат мере политике енергетске ефикасности;

37) *мере политике енергетске ефикасности* су регулаторни, финансијски, фискални, или инструменти информативног карактера које утврђују органи и друга тела, као и друге јавне службе ради стварања оквира подршке или подстицаја за учеснике на тржишту, да пружају и набављају енергетске услуге и примењују друге мере енергетске ефикасности;

38) *микро-когенерацијска јединица* је јединица за когенерацију максималне снаге испод 50 kW_e;

39) *модел* је верзија производа чије све јединице имају исте техничке карактеристике релевантне за ознаку енергетске ефикасности и листу са подацима, као и исту идентификацију модела;

40) *напредни мерни систем* („*smart metering system*“) је електронски систем који укључује напредне мерне уређаје за мерење протока енергије, подсистеме за пренос, складиштење, обраду и анализу података, као и централни управљачки подсистем који омогућава двосмерну комуникацију са напредним мерним уређајима користећи неки облик електронске комуникације;

41) је електронски систем за мерење протока енергије који омогућава мерење и регистрацију више параметара потрошње енергије него класични мерни уређаји, у стварном временском периоду испоруке;

42) *нето потрошња финалне енергије* је укупна финална енергија испоручена за енергетске сврхе у индустрији, транспорту, домаћинствима, јавним и комерцијалним делатностима, пољопривреди, шумарству и рибарству, искључујући сопствену потрошњу електричне и топлотне енергије у сектору производње електричне и топлотне енергије и губитке електричне и топлотне енергије у преносу и дистрибуцији;

43) *одговор потрошње* је промена потрошње електричне енергије крајњег купца као одговор на тржишне сигнале, укључујући промену цене електричне енергије, или као резултат прихватања понуде крајњег купца да прода смањење или повећање потрошње енергије по цени која се нуди на организованом тржишту;

44) *план енергетске ефикасности* је плански документ са мерама и активностима којима обвезник система енергетског менаџмента планира да спроведе програм енергетске ефикасности;

45) *побољшање енергетске ефикасности* је смањење потрошње енергије за исти обим и квалитет обављених производних активности и пружених услуга, или повећање обима и квалитета обављених производних активности и пружених услуга уз исту потрошњу енергије, које се остварује применом мера ефикасног коришћења енергије (технолошких промена, понашања корисника енергије и/или економских промена);

46) *потрошна топла вода* је вода из водовodne мреже загрејана топлотом из система даљинског грејања, намењена потрошњи код крајњих купаца;

47) *потрошња примарне енергије* је укупна потрошња енергије, искључујући потрошњу за неенергетске сврхе;

48) *продавац* је правно лице или предузетник регистрован у Републици Србији, који потрошачима продаје, издаје у закуп, продаје на лизинг или приказује производ, или инсталатер који испоручује производ **крајњем купцу**, са или без плаћања;

49) *програм енергетске ефикасности* је плански документ који доноси јединица локалне самоуправе, односно други обвезник система енергетског менаџмента о планираном начину остваривања и величини планираног циља уштеде енергије, за период од најмање три године;

50) *производ* је роба или систем чија употреба утиче на потрошњу енергије, која се ставља на тржиште и/или пушта у рад, укључујући делове који утичу на потрошњу енергије током коришћења, који су стављени на тржиште или пуштени у рад за купца, а који су намењене за уградњу у производ;

51) *про-купац* је правно или физичко лице или предузетник, крајњи купац електричне енергије који део својих потреба за електричном енергијом задовољава из сопствене производње и користи дистрибутивну мрежу за предају вишка производње и преузимање електричне енергије када му његова производња није довољна да задовољи сопствене потребе;

52) *произвођач* је физичко или правно лице или предузетник који производи производ или за ког се производ пројектује или производи, а које тај производ ставља на тржиште под својим именом или жигом;

53) *пужалац енергетске услуге* је физичко или правно лице или предузетник који пружа енергетску услугу и спроводи друге мере за побољшање енергетске ефикасности код корисника енергетске услуге;

54) *пуштање у рад* је прво коришћење неког производа у Републици Србији у складу са његовом наменом;

55) *рекласирана ознака* је енергетска ознака за одређену групу производа чија класа је промењена и може се разликовати од енергетске ознаке пре промене класе уз истовремено очување визуелне усклађености свих ознака

56) *реконструкција* је извођење грађевинских радова на постојећем објекту у габариту и волумену објекта, којима се: утиче на стабилност и сигурност објекта и заштиту од пожара; мењају конструктивни елементи или технолошки процес; мења спољни изглед објекта или повећава број функционалних јединица, врши замена уређаја, постројења, опреме и инсталација са повећањем капацитета;

57) *СЕМИС* је информациони систем за праћење спровођења система енергетског менаџмента којим управља министарство надлежно за послове енергетике;

58) *систем даљинског грејања/хлађења* је развод топлотне енергије, од места производње топлотне енергије, преко дистрибутивне мреже топлотне енергије, у више објеката, за потребе грејања или хлађења простора или за потребе технолошких процеса;

59) *систем за грејање* је систем уређаја и опреме потребних за припрему ваздуха у просторији, помоћу којег се постиже виша температура;

60) *систем за климатизацију* је систем уређаја и опреме потребних за припрему ваздуха у просторији, у смислу контроле његове температуре, односно помоћу којег се његова температура може снизити;

61) *специфична потрошња енергије* је количник утрошене енергије и количине производа или услуге, или укупне површине објекта и сл. Специфична потрошња енергије је један од индикатора којим се оцењује унапређење енергетске ефикасности;

62) *стављање на тржиште* је прва испорука производа на тржиште Републике Србије са циљем његове дистрибуције или употребе уз наплату или бесплатно, без обзира на начин продаје;

63) *технички систем зграде* је сва техничка опрема зграде или дела зграде за грејање, хлађење, вентилацију простора, загревање потрошне топле воде, осветљење зграде, аутоматско управљање и контролу, производњу електричне енергије у згради, или комбинацију наведеног, укључујући системе који користе енергију из обновљивих извора енергије;

64) *топлотна пумпа* је уређај или технички систем или инсталација која омогућава да се топлота у смеру супротном од природног преноси из околног ваздуха, воде или земље ниже температуре, на ваздух у објекту или потрошњу топлу воду више температуре, за потребе грејања или за индустријску намену. Код реверзибилних топлотних пумпи, проток топлоте може бити и из објекта на околину;

65) *топлотна енергија* је унутрашња (термичка) енергија вреле воде, топле воде или паре или расхладног флуида, која се користи за загревање или хлађење простора, загревање потрошне топле воде или за потребе технолошких процеса;

66) *укупна нето површина зграде или дела зграде* је подна површина зграде или дела зграде где се енергија користи за остваривање параметара угодности унутрашњег простора.

Остали изрази који се користе у овом закону имају значење одређено законом којим се уређује област енергетике.

II. ПОЛИТИКА ЕФИКАСНОГ КОРИШЋЕЊА ЕНЕРГИЈЕ

Основни акти

Члан 4.

Основни акти којима се утврђује политика ефикасног коришћења енергије су:

- 1) Стратегија развоја енергетике Републике Србије која се припрема и доноси на начин уређен законом којим се уређује област енергетике (у даљем тексту: Стратегија);
- 2) Програм остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије (у даљем тексту: Програм остваривања Стратегије), који се припрема и доноси на начин уређен законом којим се уређује област енергетике;
- 3) Акциони план за енергетску ефикасност Републике Србије;
- 4) Програменергетске ефикасности које доноси јединица локалне самоуправе.

Стратешки и плански документирепубличких органа, који нису наведени у ставу 1. овог члана, а који доприносе спровођењу политике ефикасног коришћења енергије доносе се уз сагласност Министарства надлежног за послове енергетике.

Циљеви ефикасног коришћења енергије утврђују се стратешким и планским актима из става 1. овог члана.

Акциони план за енергетску ефикасност

Члан 5.

Акционим планом за енергетску ефикасност у Републици Србији (у даљем тексту: Акциони план), који се доноси у складу са Стратегијом и Програмом остваривања Стратегије и међународно преузетим обавезама, на период од три године, ближе се утврђује спровођењемера ефикасног коришћења енергије.

Садржина Акционог плана

Члан 6.

Акциони план нарочито садржи:

- 1) планиране националне циљеве повећања енергетске ефикасности Републике Србије за период од три године;
- 2) мере политике енергетске ефикасности, активности на примени мера енергетске ефикасности, носиоце активности, рокове и процену очекиваних резултата сваке од мера којима се предвиђа остваривање планираног циља;
- 3) финансијске, правне и друге инструменте предвиђене за спровођење планираних мера и активности ефикасног коришћења енергије;
- 4) оцену степена остварења планираног циља уштеде енергије из претходног Акционог плана.

Акциони план по потреби може детаљније покривати поједине секторе производње, дистрибуције и преноса енергије, као и секторе потрошње енергије (попут зградарства укључујући и зграде приближноуulte потрошње енергије, јавних и комерцијалних услуга, транспорта, индустрије и друго), које својом специфичношћу значајно утичу на потрошњу енергије, а чијим би се унапређењем битно утицало на остваривање постављених циљева уштеда енергије.

Акциони план доноси Влада, на предлог министарства надлежног за послове енергетике (у даљем тексту: Министарство).

Садржина акционог плана из става 1. овог члана, изузетно може да буде део другог планског документа из области енергетике и климе, при чему део о енергетској ефикасности овог документа предлаже Министарство.

Спровођење Акционог плана

Члан 7.

Министарство је одговорно за координацију и контролу спровођења Акционог плана.

Министарство прикупља податке о спровођењу акционог плана, врши проверу и оцену уштеда енергије остварених спровођењем Акционог плана.

Извештај о спровођењу акционог плана Министарство подноси Влади најмање једном у три године.

Извештај из става 3. овог члана обавезно садржи оцену ефеката реализације мера садржаних у Акционом плану, степен реализације постављених циљева, укључујући мере за превазилажење уочених проблема и тешкоћа.

У случају из члана 6. став 4. овог закона, извештај из става 3. овог члана, је саставни део извештаја о спровођењу другог стратешког или планског документа.

Органи државне управе, други органи Републике Србије, органи аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, укључујући градске општине, јавна предузећа и други корисници јавних средстава дужни су да у оквиру својих надлежности спроводе мере из акционог плана и да достављају Министарству податке који су неопходни за праћење спровођења акционог плана.

Министар надлежан за послове енергетике (у даљем тексту: Министар) прописује начин и рокове достављања података неопходних за праћење спровођења акционог плана и достављање података путем *MVP* информационог система.

Планирање енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе

Члан 8.

Јединица локалне самоуправе, у својим планским актима планира активности у области енергетске ефикасности у складу са Стратегијом, Програмом остваривања Стратегије, Акционим планом, овим законом и законом којим је уређен плански систем Републике Србије.

Методологије и елементи за прорачун уштеда енергије

Члан 9.

Министар прописује методологију за прорачун, праћење, проверу и оцену ефеката мера енергетске ефикасности која се нарочито примењује приликом: планирања циљева енергетске ефикасности, праћења спровођења планског документа у области енергетске ефикасности, извештавања о резултатима остварених мера енергетске ефикасности, укључујући и система енергетског менаџмента и приликом извештавања о реализацији мера Управе за енергетску ефикасност (у даљем тексту: Управа).

Министар прописује факторе конверзије који се користе за обрачун конверзије финалне енергије у примарну, као и факторе емисије угљен диоксида (CO₂).

Министар прописује методологију за прорачун броја степена дана грејања и хлађења.

Републички хидрометеоролошки завод и јавна предузећа и установе, који са своје потрешне меретемпературу спољашњег ваздуха, обавезују се да податке о сатним читавањима температуресвојих метеоролошких станица уносе у информациони систем ИСЕМ за потребе обрачуна броја степена дана, у складу са методологијом из става 3. овог члана.

III. СИСТЕМ ЕНЕРГЕТСКОГ МЕНАЏМЕНТА

Субјекти система енергетског менаџмента

Члан 10.

Субјекти система енергетског менаџмента јесу: Влада, Министарство, обвезници система енергетског менаџмента, енергетски менаџери и енергетски саветници.

Овлашћења Владе

Члан 11.

Влада као субјекат система енергетског менаџмента доноси прописе у области ефикасног коришћења енергије, на предлог Министарства, у складу са одредбама овог закона.

Овлашћења Министарства

Члан 12.

Министарство уређује, организује, спроводи и прати функционисање и реализацију циљева система енергетског менаџмента, и то:

- 1) прикупља и анализира годишње извештаје о остваривању циљева уштеде енергије обвезника система енергетског менаџмента;
- 2) управља информационам системом за праћење спровођења система енергетског менаџмента;
- 3) организује послове обуке и полагања испита за енергетске менаџере и енергетске саветнике и издаје уверење о положеном испиту;
- 4) издаје лиценце енергетским менаџерима и енергетским саветницима;
- 5) води регистре лиценцираних енергетских менаџера и лиценцираних енергетских саветника који садрже следеће податке: име и презиме, јединствени матични број грађана, адресу пребивалишта, контакт податке са електронском адресом, број лиценце и датум издавања односно одузимања лиценце, од којих су име и презиме, број лиценце и контакт подаци са електронском адресом доступни јавности;
- 6) објављује на интернет страници Министарства следеће податке о лиценцираним енергетским менаџерима и лиценцираним енергетским саветницима: име и презиме, број и врсту лиценце, општину пребивалишта и контакт податке, уз претходну писану сагласност лица на које се односе;
- 7) врши послове у области финансирања ефикасног коришћења енергије и надзора над радом Управе;
- 8) доноси Програм подизања свести из области енергетске ефикасности;
- 9) спроводи промотивне активности у циљу повећања енергетске ефикасности;
- 10) обавља и друге послове прописане овим законом.

Обвезници система енергетског менаџмента

Члан 13.

Обвезници система енергетског менаџмента (у даљем тексту: Обвезници система) су:

- 1) привредна друштва и јавна предузећа чија је претежна делатност у производном сектору, ако користе више енергије од количине коју пропише Влада;
- 2) привредна друштва и јавна предузећа чија је претежна делатност у сектору трговине и услуга, ако користе више енергије од количине коју пропише Влада;
- 3) јединица локалне самоуправе и градске општине са више од 20.000 становника по последњем попису становништва, на начин и под условима које пропише Влада;
- 4) органи државне управе, други органи и организације Републике Србије, органи и организације аутономне покрајине и организације за обавезно социјално осигурање на начин и под условима које пропише Влада и
- 5) установе основане од стране Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе у области образовања, науке, културе, физичке културе, здравствене заштите, социјалне заштите, друштвене бриге о деци и другим областима, као и други, корисници јавних средстава који нису наведени у тач. 1) – 4) овог члана на начин и под условима које пропише Влада.

Обавезе обвезника система

Члан 14.

Обвезник система дужан је да:

- 1) прати и анализира све видове своје потрошње енергије, води о тој потрошњи редовну и тачну евиденцију;
- 2) доноси и на захтев доставља Министарству планска акта енергетске ефикасности из чл. 17-19. овог закона ради постизања уштеде енергије у складу са циљевима уштеде које дефинише Влада;
- 3) именује потребан број енергетских менаџера;
- 4) обавештава Министарство о лицу које је именовано за енергетског менаџера и о лицу које је овластио да поред енергетског менаџера потписује годишњи извештај;

5) доноси интерни акт којим ће бити уређена структура лица задужених и одговорних за реализацију циљева енергетског менаџмента, одговорности, координацију и процедуре за управљање потрошњом енергије;

6) спроводи мере енергетске ефикасности наведене у програму, односно плану из тачке 2) овог члана;

7) доставља Министарству годишњи извештај о остваривању циљева уштеде енергије садржаних у програму и плану из тачке 2) овог члана;

8) обезбеђује спровођење енергетског прегледа најмање једном у четири године, ако подзаконским актом није другачије прописано;

9) уноси податке у СЕМИС;

10) предузима и друге активности и мере у складу са законом.

Обвезници система из члана 13. тач. 3)-5) овог закона дужни су да редовно, а најмање једном месечно, уносе у ИСЕМ податке о потрошњи енергије и воде у јавним објектима који су у њиховој надлежности.

Обвезници система из члана 13. тач. 3) и 4) овог закона дужни су да планирају средства за спровођење мера дефинисаних програмом и планом енергетске ефикасности.

Обвезници система из члана 13. тач. 3) и 4) овог закона дужни су да планирају средства за спровођење мера дефинисаних програмом и планом енергетске ефикасности и за индиректне кориснике буџетских средстава над којима врше законом утврђена права у погледу финансирања текућег и инвестиционог одржавања објеката.

Влада ближе уређује обавезе Обвезника система из става 1. овог члана.

Министар ближе прописује рокове у којима Обвезници система спроводе енергетски преглед.

Министар ближе прописује врсте овлашћења за приступ, начин и правила коришћења информационог система СЕМИС и ИСЕМ, методологију прикупљања и обраде података који се уносе у ове информационе системе, као и техничке и друге услове за њихово коришћење.

Циљеви уштеде енергије и гранична вредност потрошње

Члан 15.

Влада на предлог Министарства утврђује годишње планиране циљеве уштеда енергије за обвезнике система у складу са актима политике енергетске ефикасности из члана 4. став 1. тач. 1-3) овог закона и граничну вредност годишње потрошње енергије на основу које се одређује која привредна друштва и јавна предузећа су обвезници система.

Министар прописује начин прорачуна годишње потрошње енергије из става 1. овог члана.

Привредна друштва и јавна предузећа, дужни су да изврше прорачун годишње потрошње енергије на начин прописан у ставу 2. овог члана који на захтев достављају Министарству.

Достављање годишњег извештаја

Члан 16.

Обвезници система енергетског менаџмента достављају Министарству годишњи извештај из члана 14. став 1. тачка 7) овог закона на прописаном обрасцу најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину.

Министар прописује образац годишњег извештаја и начин његовог достављања.

Планска акта енергетске ефикасности обвезника система енергетског менаџмента

а) Програм енергетске ефикасности који доноси јединица локалне самоуправе

Члан 17.

Јединица локалне самоуправе, која је обвезник система енергетског менаџмента, доноси програм енергетске ефикасности, у циљу извршења обавеза обвезника система енергетског менаџмента, који нарочито садржи:

1) планирани циљ уштеда енергије, у складу са прописом донетом на основу члана 15. став 1. овог закона;

2) преглед и процену годишњих енергетских потреба, укључујући процену енергетских својстава објеката;

3) план активности ради спровођења мера енергетске ефикасности које ће обезбедити ефикасно коришћење енергије, и то:

(1) план енергетске санације и одржавања јавних објеката које користе органи јединице локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа чији је оснивач јединица локалне самоуправе,

(2) планове унапређења система комуналних услуга (систем даљинског грејања, систем даљинског хлађења, водовод, јавна расвета, управљање отпадом, јавни транспорт и друго),

(3) планиране мере енергетске ефикасности;

4) носиоце, рокове и процену очекиваних резултата сваке од мера енергетске ефикасности, којима се предвиђа остваривање планираног циља;

5) извештај о резултатима спровођења претходног програма енергетске ефикасности јединице локалне самоуправе;

6) средства потребна за спровођење програма, изворе и начин њиховог обезбеђивања.

Програм из става 1. овог члана доноси се на период од три године.

Програм енергетске ефикасности из става 1. овог члана, може бити донет и као саставни део другог планског документа јединице локалне самоуправе, у ком случају мора садржати све елементе наведене у ставу 2. овог члана.

б) Програм енергетске ефикасности који доносе други обвезници система енергетског менаџмента

Члан 18.

Програм енергетске ефикасности доносе други обвезници система енергетског менаџмента (осим јединице локалне самоуправе) на период од три године.

Програм енергетске ефикасности из става 1. овог члана, садржи нарочито:

1) у складу са прописом донетом на основу члана 15. овог закона;

2) преглед и процену годишњих енергетских потреба, укључујући процену енергетских својстава објеката;

3) предлог мера и активности које ће обезбедити ефикасно коришћење енергије;

4) носиоце и рокове реализације предложених мера;

5) рокове и процену очекиваних резултата сваке од мера којима се предвиђа остваривање планираног циља;

6) извештај о резултатима спровођења претходног програма енергетске ефикасности;

7) финансијске инструменте (изворе и начин обезбеђивања средстава) предвиђене за спровођење планираних мера и активности.

в) План енергетске ефикасности који доносе други обвезници система енергетског менаџмента

Члан 19.

План енергетске ефикасности доносе други обвезници система енергетског менаџмента на период од једне године.

План енергетске ефикасности из става 1. овог члана детаљније разрађује мере политике енергетске ефикасности и активности из програма из чл.17. и 18. овог закона, а садржи нарочито: мере енергетске ефикасности и активности којима се остварује ефикасно коришћење енергије, носиоце и рокове за спровођење планираних активности, очекиване резултате за сваку од мера, односно активности, финансијске инструменте (изворе и начин обезбеђивања)

предвиђене за спровођење планираних мера и извештај о реализацији претходног плана енергетске ефикасности.

Енергетски менаџер

Члан 20.

Енергетски менаџер је физичко лице које има лиценцу енергетског менаџера, издату у складу са овим законом, и које је именовано од стране обвезника система.

Енергетски менаџер за обвезника система обавља следеће послове:

- 1) прикупља и анализира податке о начину коришћења енергије;
- 2) припрема програм и план енергетске ефикасности;
- 3) предлаже мере енергетске ефикасности и учествује у њиховој реализацији;
- 4) припрема годишњи извештај;
- 5) предузима друге активности и мере енергетске ефикасности.

Енергетски менаџер обвезника система који су корисници јавних средстава доставља Министарству податке неопходне за праћење спровођења акционог плана на начин и у роковима утврђеним прописом из члана 8. став 5. овог закона.

Именовање енергетског менаџера

Члан 21.

Обвезник система именује енергетског менаџера тако што распоређује на послове енергетског менаџера лице из реда запослених код Обвезника система.

Код обвезника система из члана 13. тачка 3) овог закона послове енергетског менаџера може обављати и функционер у смислу закона којим се уређује положај запослених у јединицама локалне самоуправе.

Обвезник система из члана 13. овог закона може именовати енергетског менаџера тако што ће уговором ангажовати лице које није код њега запослено.

Два или више обвезника система из члана 13. тачка 3) овог закона, из разлога економичности и ефикасности обављања послова, може именовати исто лице за енергетског менаџера и споразумом уредити заједничко обезбеђивање обављања његових послова.

Министар прописује ближе услове за именовање енергетских менаџера према врсти обвезника система и врсти лиценце енергетског менаџера.

Енергетски саветник

Члан 22.

Енергетски саветник је физичко лице које има лиценцу енергетског саветника.

Енергетски саветник из става 1. овог члана може да спроводи енергетске прегледе.

Енергетски преглед за обвезнике система спроводи правно лице или предузетник које испуњава услов који се односи на број и одговарајућу лиценцу ангажованих енергетских саветника који спроводе тај преглед.

Министар ближе прописује број и одговарајућу лиценцу енергетских саветника из става 3. овог члана, у зависности од врсте објеката на којима се спроводи енергетски преглед.

Енергетски преглед

Члан 23.

Енергетски преглед обухвата нарочито: прикупљање података о потрошњи и начину коришћења енергије, анализу постојећег нивоа енергетске ефикасности, идентификацију мера за повећање енергетске ефикасности са проценом енергетских уштеда и њихових финансијских ефеката.

Категорије енергетских прегледа обвезника система су:

- 1) енергетски преглед за област индустријске енергетике,
- 2) енергетски преглед за област енергетике зграда и
- 3) енергетски преглед за област енергетике јавног сектора.

Правно лице или предузетник којисуспровели енергетски преглед израђује извештај о спроведеном енергетском прегледу, који доставља обвезнику система и извод из извештаја о спроведеном енергетском прегледу, који доставља Министарству.

Обвезник система и правно лице које је извршило енергетски преглед дужни су да извештај о спроведеном енергетском прегледу чувају трајно и на захтев доставе на увид Министарству.

Министар ближе прописује минималне критеријуме спровођења енергетског прегледа.

Министар ближе прописује обим и начин спровођења сваке категорије енергетског прегледа из става 2. овог члана, за обвезнике система и садржај и начин достављања извода из извештаја о спроведеном енергетском прегледу.

Министарство у оквиру информационог система СЕМИС прикупља и чува податке о енергетским прегледима обвезника система спроведеним у складу са овим законом.

Извештај о спроведеном енергетском прегледу

Члан 24.

Извештај о спроведеном енергетском прегледу садржи нарочито:

- 1) енергетски биланс објекта, производних процеса и услуга које су предмет прегледа;
- 2) процену постојећег нивоа енергетске ефикасности објекта, производних процеса и услуга које су предмет прегледа;
- 3) предлог мера за повећање енергетске ефикасности објекта, производних процеса и услуга које су предмет прегледа;
- 4) процену остваривих уштеда енергије и смањења емисије CO₂ за сваку предложену меру, као и процену укупних остваривих уштеда енергије и укупног смањења емисије CO₂ у случају истовремене примене више мера ефикасног коришћења енергије, укључујући и економско-финансијску анализу тих мера;
- 5) завршно стручно мишљење које укључује предлог мера за ефикасно коришћење енергије које треба спровести;
- 6) друге податке од значаја за процену енергетске ефикасности и предлагање мера за ефикасно коришћење енергије.

Министар ближе прописује садржину извештаја о спроведеном енергетском прегледу, према категоријама енергетског прегледа из члана 23. став 2. овог закона.

Сукоб интереса енергетског саветника

Члан 25.

Енергетски саветник не може да обавља енергетски преглед, ако постоји сукоб интереса између тог енергетског саветника и субјекта у којем се врши енергетски преглед.

Сукоб интереса енергетског саветника постоји ако је саветник, саветников супружник или неко од родбине саветника из првог или другог степена сродства (родитељи, деца, усвојиоци и усвојеници, браћа или сестре):

- 1) запослен у привредном друштву које је предмет енергетског прегледа или је члан управног или надзорног одбора тог привредног друштва;
- 2) акционар или власник удела у привредном друштву које је наручило дати преглед или власник објекта за који се врши енергетски преглед;
- 3) запослен или је акционар или власник удела, члан управног или надзорног одбора у привредном друштву које је урадило техничку документацију, или извршило техничку контролу техничке документације, или је било извођач радова на објекту или у правном лицу у коме се преглед врши.

Уз извештај о енергетском прегледу, саветник обавезно прилаже и потписану изјаву да се не налази у било којој од ситуација која је овим законом дефинисана као сукоб интереса.

Организација за обуку

Члан 26.

За обављање послова обуке енергетских менаџера и енергетских саветника министар овлашћује организацију, која испуњава услове који се односе на кадровску оспособљеност,

техничку опремљеност и простор у коме се обавља обука (у даљем тексту: Организација за обуку).

Овлашћење из става 1. овог члана издаје се решењем Министра на период од четири године и може се обновити.

Министар ближе прописује услове из става 1. овог члана, као и услове за обнављање овлашћења Организацији за обуку.

Обука за енергетске менаџере и енергетске саветнике

Члан 27.

Организација за обуку спроводи обуку за енергетске менаџере:

- 1) за област индустријске енергетике,
- 2) за област енергетике зграда и
- 3) за област енергетике јавног сектора.

Организација за обуку спроводи обуку за енергетске саветнике:

- 1) за област машинске технике,
- 2) за област електротехнике и
- 3) за област архитектуре.

Организација за обуку издаје потврду о завршеној обуци из ст. 1. и 2. овог члана.

Министар прописује начин спровођења и садржину програма теоријске и практичне обуке из ст. 1. и 2.

Сагласност на висину трошкова обуке из ст. 1. и 2. овог члана, на предлог Организације за обуку, даје Министарство.

Услови за полагање испита за енергетског менаџера

Члан 28.

Испит за енергетског менаџера може полагати лице које има:

1) стечено високо образовање основних академских и струковних студија у области техничко-технолошких наука у обиму од најмање 180 ЕСПБ или еквивалентног нивоа утврђеног другим посебним прописима, и потврду о завршеној теоријској и практичној обуци за енергетског менаџера, или

2) стечено високо образовање мастер академских и струковних студија у обиму од најмање 60 ЕСПБ, ако је на студијама првог степена остварен обим од 240 ЕСПБ, односно најмање 120 ЕСПБ, ако је на студијама првог степена остварен обим од 180 ЕСПБ у научним областима машинства, електротехнике или технологије и потврду о завршеној практичној обуци за енергетског менаџера.

Испит за енергетског менаџера из области енергетике јавног сектора, поред лица наведених у ставу 1. овог члана, може полагати и лице које има стечено високо образовање на мастер академским, односно струковним студијама обима од најмање 300 ЕСПБ или еквивалентног нивоа утврђеног другим посебним прописима у научној области економије и потврду о завршеној теоријској и практичној обуци за енергетског менаџера.

Услови за полагање испита за енергетског саветника

Члан 29.

Испит за енергетског саветника за област машинске технике може полагати лице које има:

1) стечено високо образовање мастер академских и струковних студија у обиму од најмање 60 ЕСПБ, ако је на студијама првог степена остварен обим од 240 ЕСПБ, односно најмање 120 ЕСПБ, ако је на студијама првог степена остварен обим од 180 ЕСПБ у ужој научној области машинског инжењерства;

2) положен испит за енергетског менаџера за област индустријске енергетике или енергетике зграда;

3) лиценцу за инжењера из стручне области машинско инжењерство, уже стручне области термотехника, термоенергетика и процесна техника која је издата у складу са законом којим се уређује област планирања и изградње и прописима донетим на основу тог закона и

4) потврду о завршеној обуци за енергетског саветника за област машинске технике.

Испит за енергетског саветника за област електротехнике може полагати лице које има:

1) стечено високо образовање мастер академских и струковних студија у обиму од најмање 60 ЕСПБ, ако је на студијама првог степена остварен обим од 240 ЕСПБ, односно најмање 120 ЕСПБ, ако је на студијама првог степена остварен обим од 180 ЕСПБ у ужој научној области електротехничког инжењерства;

2) положен испит за енергетског менаџера за област индустријске енергетике или енергетике зграда;

3) лиценцу за инжењера из стручне области електротехничко инжењерство, уже стручне области електроенергетске инсталације и електромоторни погони, која је издата у складу са законом којим се уређује област планирања и изградње и прописима донетим на основу тог закона и

4) потврду о завршеној обуци за енергетског саветника за област електротехнике.

Испит за енергетског саветника за област архитектуре може полагати лице које има:

1) стечено високо образовање мастер академских и струковних студија у обиму од најмање 60 ЕСПБ, ако је на студијама првог степена остварен обим од 240 ЕСПБ, односно најмање 120 ЕСПБ, ако је на студијама првог степена остварен обим од 180 ЕСПБ у ужој научној области архитектуре;

2) положен испит за енергетског менаџера за област енергетике зграда;

3) лиценцу за архитекту за енергетску ефикасност зграда, која је издата у складу са законом којим се уређује област планирања и изградње и прописима однетим на основу тог закона и

4) потврду о завршеној обуци за енергетског саветника за област архитектуре.

Испит за енергетског менаџера и енергетског саветника

Члан 30.

Испит за енергетског менаџера, односно енергетског саветника полаже се пред комисијом коју образује Министар.

Испит за енергетског менаџера се полаже за област индустријске енергетике, енергетике зграда и енергетике јавног сектора.

Испит за енергетског саветника се полаже за област машинске технике, електротехнике и архитектуре.

Организација за обуку организује полагање испита из става 1. овог члана.

Министарство издаје уверење о положеном испиту из става 1. овог члана на захтев лица које је положило испит.

За издавање уверења из става 4. овог члана плаћа се Републичка административна такса.

Министар ближе прописује услове и начин полагања испита из става 1. овог члана.

Сагласност на висину трошкова полагања испита из става 1. овог члана, на предлог Организације за обуку, даје Министарство.

Лиценца енергетског менаџера

Члан 31.

Министар издаје лиценцу за обављање послова енергетског менаџера за област индустријске енергетике, енергетике зграда и енергетике јавног сектора лицу које:

1) има положен испит за енергетског менаџера;

2) има три године радног искуства на пословима за које се тражи одговарајућа стручна спрема из члана 28. овог закона;

3) поднесе Министарству захтев и плати Републичку административну таксу.

Лиценца енергетског менаџера се издаје решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Решење Министра којим се издаје лиценца енергетског менаџера је коначно.

Одузимање лиценце

Члан 32.

Издату лиценцу из члана 31. овог закона, може решењем одузети Министар, на предлог правног или физичког лица или по сопственој иницијативи, увидом у одговарајуће доказе, ако се накнадно утврди да је лиценца издата на основу нетачних података и ако енергетски менаџер буде правноснажно осуђен за кривично дело због несавесног обављања послове за које му је лиценца издата.

Решење из става 1. овог члана је коначно.

На основу правоснажног решења из става 1. овог члана, којим је одузета лиценца, енергетски менаџер се брише из Регистра енергетских менаџера.

Лиценца енергетског саветника

Члан 33.

Министар издаје лиценцу за обављање послова енергетског саветника физичком лицу које:

- 1) има положен испит за енергетског саветника,
- 2) има три године радног искуства у обављању послова за које је потребна одговарајућа лиценца из члана 29. овог закона и
- 3) поднесе Министарству захтев и плати Републичку административну таксу.

Лиценца енергетског саветника се издаје решењем у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Решење Министра којим се издаје лиценца енергетског саветника је коначно.

Одузимање лиценце

Члан 34.

Издату лиценцу из члана 33. овог закона може решењем одузети Министар, на предлог правног или физичког лица или по сопственој иницијативи, увидом у одговарајуће доказе, због несавесног обављања послова за које је издата лиценца, и то:

- 1) ако се утврди да је лиценца издата на основу нетачних података;
- 2) ако лице, коме је издата лиценца, буде правноснажно осуђено на безусловну казну затвора у трајању од најмање шест месеци за кривично дело против службене тајне или из користољубља, или за дело учињено при обављању послова за које му је издата лиценца.

Решење из става 1. овог члана је коначно.

На основу правоснажног решења из става 1. овог члана, којим је одузета лиценца, енергетски саветник се брише из Регистра енергетских саветника.

IV. ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ ЗГРАДА

Обавеза поседовања сертификата о енергетској ефикасности зграда

Члан 35.

Зграде у јавној својини са укупном нето површином већом од 250 m² које користе органи државне управе и други органи и организације Републике Србије, органи и организације аутономне покрајине, органи јединица локалне самоуправе као и јавне установе, као и друге јавне службе, морају да имају сертификат о енергетским својствима зграде.

Инвеститор, продавац и закуподавац зграде или дела зграде која није обухваћена ставом 1. овог члана, дужни су да ставе на увид потенцијалном купцу, односно закупцу, сертификат о енергетским својствима зграде, као и да исти предају купцу или закупцу приликом закључења уговора о продаји или закупу зграде или дела зграде.

Сертификат о енергетским својствима зграда из ст. 1. и 2. овог члана издаје се на начин предвиђен прописима којима се уређује убити старији од десет година.

Прва страна сертификата о енергетским својствима зграде која садржи енергетски разред зграде, мора бити изложена на зградама из става 1. овог члана на уочљивом и за јавност јасно видљивом месту.

Приликом оглашавања продаје или издавања у закуп зграде или посебног дела зграде, оглас садржи и информацију о енергетском разреду зграде.

Енергетска санација зграда централне власти

Члан 36.

Мере енергетске ефикасности на зградама централне власти које имају појединачну укупну нето површином већу од 250 m², примењују се на начин да се сваке године енергетски санира утврђени проценат збира нето површине свих таквих зграда, при чему саниране зграде морају достићи својства која не могу бити нижа од минималних захтева за енергетска својства зграда, прописаних у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

Ако се енергетска санација спроведе на више одутврђеног процента укупне корисне површине зграда централне власти предвиђене за санацију из става 1 овог члана у одређеној години, вишак ће се урачунати у годишњу стопу остварене енергетске санације било које од претходне или следеће три године.

У зграде које су енергетски саниране могу се рачунати нове зграде које су прибављене у власништво Републике Србије и користе се као замена за зграде централне власти које су срушене у било којој од претходне две године, или зграде централне власти које су продате, срушене или су престале да се користе у било којој од претходне две године због интензивнијег коришћења других зграда.

Влада, на предлог Министра, утврђује списак зграда енергетске санације зграда из става 1. овог члана, који се ажурира према потреби.

Влада може из списка зграда из става 1. овог члана изузети зграде које није економски исплативо енергетски санирати због њиховог животног века или технички није изводљиво, јер се ради о зградама које су у зони заштићеног природног или представљају заштићено културно добро, зградама које служе у сврху одбране земље или имају намену која не дозвољава извођење радова на енергетској санацији.

Влада на предлог Министра доноси план енергетске санације зграда централне власти, којим се нарочито утврђује и проценат из става 1. овог закона.

Приликом израде плана из става 6. овог закона, предност се може дати зградама са лошијим енергетским својствима, ако је то трошковно исплативо и технички изводљиво.

Обавеза инвеститора за нове зграде

Члан 37.

Инвеститор је дужан да инсталацију сваке нове зграде за предају топлотне енергије, опреми:

1) уређајима за регулацију и уређајима за мерење предате количине топлотне енергије згради, а где постоји и потрошне топле воде;

2) уређајима за мерење предате количине топлотне енергије за сваки део зграде, а где постоји и потрошне топле воде;

3) уређајима за регулацију предате количине топлотне енергије за свако грејно тело.

Трошкове опреме система из става 1. овог члана сноси инвеститор.

V. КОНТРОЛА СИСТЕМА ЗА ГРЕЈАЊЕ, ОДНОСНО КЛИМАТИЗАЦИЈУ ЗГРАДЕ

Системи за аутоматску регулацију и управљање

Члан 38.

Технички системи нестамбених зграда, са ефективном номиналном снагом за ~~енетеме~~ грејање, односно климатизацију, већом од 290 kW, треба да буду опремљени системима за аутоматску регулацију и управљање, ако је то технички изводљиво и трошковно-оправдано.

Системи аутоматске регулације и управљања зградама из става 1.овог члана који омогућавају:

1) континуирано праћење, евидентирање, анализу и омогућавање прилагођавања коришћења енергије;

2) вредновање енергетске ефикасности зграде, откривање снижавања ефикасности техничких система и обавештавање лица одговорног за зграду или техничко управљање зградом о могућностима повећања енергетске ефикасности и

3) комуникацију са повезаним техничким системима зграде и осталим уређајима унутар зграде, као и интероперабилност са техничким системом зграде користећи различите врсте технологија, уређаја и произвођача.

Министар прописује методолошки оквир одређивања трошковно-оправданог нивоа из става 1 овог члана.

Обавеза контроле рада система за грејање зграде

Члан 39.

Власник, односно корисник по другом правном основу система за грејање зграде који се може састојати од котла, циркулационих пумпи и система за аутоматско управљање и регулацију, називне топлотне снаге 70 kW и више, дужан је да обезбеди редовну контролу тог система.

Систем даљинског грејања није предмет контроле из става 1. овог члана

Системи за грејање зграде чији елементима могу бити котла, циркулациона пумпа и систем за аутоматско управљање и регулацију, називне топлотне снаге 70 kW и више, нису предмет контроле из става 1. овог члана под условом да су предмет уговора о енергетском учинку који се изједначава са спровођењем ове контроле.

Контролу рада система за грејање зграде из става 1. овог члана обавља овлашћено правно лице или предузетник.

Овлашћено лице из става 4. овог члана доставља обвезнику контроле из става 1. овог члана и Министарству извештај о извршеној контроли система за грејање зграде.

Министарство води регистар извештаја из става 5. овог члана у електронском облику.

Министар ближе прописује:

- 1) садржај, начин и рокове вршења контроле система за грејање зграде;
- 2) услове које морају испунити правно лице или предузетник да би добили овлашћење за обављање контроле система за грејање зграде;
- 3) облик и садржај извештаја о извршеној контроли и начин достављања извештаја;
- 4) садржај и начин вођења регистра из става 6. овог члана.

Обавеза контроле рада система за климатизацију зграде

Члан 40.

Власник, односно корисник система за климатизацију зграде, номиналне расхладне снаге 70 kW и више, дужан је да обезбеди редовну контролу тог система.

Системи за климатизацију зграде, номиналне расхладне снаге 70 kW и више, нису предмет контроле из става 1. овог члана, под условом да су предмет уговора о енергетском учинку који се изједначава са спровођењем ове контроле.

Контролу система из става 1. овог члана обавља овлашћено правно лице или предузетник.

Овлашћено лице из става 4. овог члана доставља обвезнику контроле и Министарству извештај о извршеној контроли система за климатизацију зграде.

Министарство води регистар извештаја из става 5. овог члана у електронском облику.

Министар ближе прописује:

- 1) садржај, начин и рокове контроле система за климатизацију зграде;
- 2) услове које морају испунити правно лице или предузетник да би обављали контролу система за климатизацију зграде;

- 3) облик и садржај извештаја о извршеној контроли и начин достављања извештаја;
- 4) садржај и начин вођења регистра из става б. овог члана.

Овлашћење за обављање контроле система за грејање, односно климатизацију зграде

Члан 41.

Министар решењем даје овлашћење за обављање контроле система за грејање или климатизацију зграде.

Решење из става 1. овог члана Министар доноси у року од 30 дана од дана подношења захтева за добијање овлашћења, ако су испуњени услови прописани овим законом и подзаконским актом из члана 39. став 7., односно члана 40. став 7. овог закона.

Овлашћење из става 1. овог члана издаје се на период од четири године и може се продужити за исти период, ако је овлашћено лице поднело захтев и испуњава услове за продужење овлашћења.

Овлашћено лице обавештава Министарство без одлагања о измени или престанку испуњености услова на основу којих је добило овлашћење за контролу система за грејање, односно климатизацију зграде.

Ако један или више услова на основу којих је дато овлашћење за обављање контроле система за грејање, односно климатизацију зграде престане да постоји, Министар доноси решење о одузимању овлашћења.

Лице које не обавести Министарство да више не испуњава услове за добијање овлашћења за контролу система за грејање, односно климатизацију зграде, не може поднети нови захтев за добијање овлашћења у року од две године од дана правоснажности решења којим му се одузима овлашћење.

Министарство води јавни регистар лица овлашћених за обављање контроле система за грејање, односно климатизацију зграде.

Рокови за достављање извештаја

Члан 42.

Извештаје из чл. 39. и 40. овог закона овлашћена лица достављају обвезнику контроле из чл. 39. и 40. овог закона у року од 15 дана.

Извештаје из става 1. овог члана овлашћена лица достављају Министарству у року од 30 дана од дана спроведене контроле.

VI. ЕНЕРГЕТСКЕ УСЛУГЕ

Уговор о енергетској услузи

Члан 43.

Уговор о енергетској услузи се закључује у писаној форми између пружаоца енергетске услуге (ESCO) и корисника енергетске услуге.

Уговор о енергетској услузи може бити: уговор о енергетском учинку, уговор о испоруци топлотне енергије, електричне енергије, односно енергије хлађења или други уговор који за предмет има повећање енергетске ефикасности, односно остваривање уштеде примарне енергије или воде.

Енергетска услуга може обухватити и енергетски преглед, пројектовање, грађење, реконструкцију, енергетску санацију зграда, одржавање зграда и индустријских објеката, управљање и надзор над коришћењем енергије, као и друге активности.

Управа предузима активности на промоцији развоја енергетских услуга на тржишту Републике Србије.

Јавна евиденција пружалаца енергетских услуга

Члан 44.

Привредна комора Србије води Јавну евиденцију пружалаца енергетских услуга према врсти енергетске услуге (у даљем тексту: Јавна евиденција), у коју се могу уписати пружаоци енергетских услуга на сопствени захтев.

Јавна евиденција садржи:

- 1) пословно име пружаоца енергетске услуге,
- 2) контакт податке пружаоца енергетске услуге,
- 3) податке о пројектима пружалаца енергетске услуге који су прошли фазу имплементације и област реализације (индустријска енергетика, енергетика зграда или енергетика јавног сектора) #
- 4) ~~друге податке.~~

Поступак подношења пријаве за упис у Јавну евиденцију ближе се уређује општим актом Привредне коморе Србије.

Пружалац енергетске услуге, приликом подношења пријаве за упис у Јавну евиденцију, уз пријаву за упис у Јавну евиденцију прилаже доказ о пројекту енергетске услуге за који је завршена фаза имплементације, сходно ставу 2 тачка 3) овог члана, у форми изјаве корисника енергетске услуге, написане на меморандуму и потписане од стране одговорног лица, у којој се наводе следећи елементи: место где је пројекат реализован, врсту енергетске услуге, област реализације, уколико је доступно вредност инвестиције и други елементи у складу са општим актом Привредне коморе Србије из става 3. овог члана.

Пружалац енергетске услуге има право да без непотребног одлагања, достави Привредној комори Србије обавештење о промени података евидентираних у Јавној евиденцији.

Подносилац пријаве из става 1. овог члана може и након уписа у Јавну евиденцију да доставити Привредној комори Србије нове доказе о пројектима из става 4. овог члана, ради њиховог евидентирања.

Привредна комора Србије ће уклонити из евиденције пружаоца енергетских услуга лице који:

- 1) затражио уклањање из евиденције;
- 2) престаје да буде пружалац енергетских услуга;
- 3) је брисан из регистра привредних субјекта.

Привредна комора има право на накнаду за вођење Јавне евиденције коју плаћа пружалац енергетске услуге приликом подношења пријаве за упис у Јавну евиденцију и приликом подношења нових доказа о пројектима из става 6. овог члана.

Висина накнаде из става 8. овог закона утврђује се посебним актом Привредне коморе Србије.

Послови из ст. 1., 3. и 9.. овог члана обављају се као поверени.

Уговор о енергетском учинку

Члан 45.

Уговором о енергетском учинку (*energy performance contracting*) пружалац енергетске услуге се обавезује да делимично или у целости својим средствима спроведе мере енергетске ефикасности којима се постижу уштеде енергије и/или воде у односу на референтну потрошњу, а корисник енергетске услуге се обавезује да за то плати накнаду пружаоцу енергетске услуге средствима која оствари од уштеда енергије и/или воде које су резултат мера спроведених од стране пружаоца енергетске услуге.

Уговор о енергетском учинку нарочито садржи одредбе о:

- 1) пружаоцу енергетске услуге;
- 2) кориснику енергетске услуге;
- 3) уговорном објекту или објектима;
- 4) референтном периоду у односу на који се рачуна уштеда енергије;
- 5) референтној потрошњи енергије;
- 6) мерама за побољшање енергетске ефикасности;
- 7) гарантованим уштедама енергије и поступцима за утврђивање уштеда енергије;
- 8) начину финансирања;

- 9) начину одређивања и плаћања накнаде за пружање енергетске услуге;
- 10) времену на који се уговор закључује и главним периодима у оквиру тог времена;
- 11) другим правима и обавезама уговорних страна.

Уговор о ефикасној испоруци топлотне енергије

Члан 46.

Уговором О Ефикасној Испоруци Топлотне Енергије (*EnergySupplyContracting*) обавезује се пружалац енергетске услуге да уз побољшање енергетске ефикасности и/или смањење емисије CO₂ врши испоруку топлотне енергије кориснику енергетске услуге и за то остварује право на уговорену накнаду.

Уговор о ефикасној испоруци топлотне енергије нарочито садржи одредбе о:

- 1) пружаоцу енергетске услуге;
- 2) кориснику енергетске услуге;
- 3) уговорном објекту или објектима;
- 4) условима у вези са испоруком топлотне енергије;
- 5) референтној потрошњи енергије;
- 6) поступку за проверу испуњености уговорених параметара испоруке топлотне енергије и повећања енергетске ефикасности и/или смањења емисије CO₂;
- 7) начину финансирања;
- 8) начину одређивања и плаћања накнаде за пружање енергетске услуге;
- 9) времену на који се уговор закључује и главним периодима у оквиру тог времена;
- 10) другим правима и обавезама уговорних страна.

Уговор о енергетској услузи као јавни уговор

Члан 47.

У случају када се енергетска услуга из члана 43. овог закона финансира средствима Управе или су корисници јавних средстава, уговор о енергетској услузи сматра се јавним уговором, па права и обавезе уговорних страна и рок трајања уговора морају бити у складу са овим законом и законом којим се уређује област јавних набавки и/или јавно-приватног партнерства.

Министар ближе прописује обавезне елементе, облик и структуру уговора за поједине врсте енергетских услуга из члана 43. става 2. овог члана.

Министар прописује ближе услове, у погледу енергетске ефикасности зграде на коју се уговор о енергетској услузи односи и друге услове под којима се може уговорати испорука топлотне енергије за кориснике из јавног сектора.

Корисници енергетских услуга из става 1. овог члана у обавези су да извештавају Министарство о постигнутим уштедама у складу са чланом 7. став 6. овог закона.

VII. ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

ОБАВЉАЊА ЕНЕРГЕТСКИХ ДЕЛАТНОСТИ И КОД КРАЈЊИХ КУПАЦА

Смањење губитака енергије у преносном, транспортном и дистрибутивном систем

Члан 48.

При одређивању цене приступа систему за пренос, односно транспорт и дистрибуцију електричне енергије и природног гаса, у складу са законом којим се уређује област енергетике, могу се признати само оправдани губици електричне енергије, односно природног гаса.

Ако су губици енергије из става 1. овог члана већи од оправданих губитака, оператори система су дужни да уз захтев за одобрење цена приступа систему, Агенцији доставе и план смањења губитака енергије, који ће Агенција узимати у обзир приликом давања сагласности на цене приступа систему, у складу са законом којим се уређује област енергетике.

Оператори система из става 2. овог члана, дистрибутери топлотне енергије, дужни су да предузимају појединачне мере енергетске ефикасности којима се смањују губици енергије.

Уређаји за мерење електричне енергије или природног гаса

Члан 49.

Оператор преносног, односно транспортног и дистрибутивног система електричне енергије или природног гаса и оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије, дужан је да при замени мерног уређаја и уградњи новог мерног уређаја на свим местима испоруке енергије на новим и реконструисаним прикључцима, као и на другим местима испоруке, у мери у којој је то технички могуће и економски оправдано и сразмерно потенцијалним уштедама енергије, крајњим купцима уграде уређај за мерење испоручене количине енергије који пружа податке о стварно испорученој количини енергије у стварном временском периоду испоруке енергије, у складу са законом којим се уређује област енергетике, односно законом којим се уређује цевоводни транспорт и дистрибуција угљоводоника.

Оператор дистрибутивног и затвореног дистрибутивног система електричне енергије, дужан је да, на захтев крајњег купца који производи електричну енергију, угради мерни уређај који пружа податке о стварно испорученој количини енергије у стварном временском периоду испоруке електричне енергије у оба смера, у складу са законом којим се уређује област енергетике.

Уколико крајњи купац захтева уградњу уређаја за мерење испоручене количине електричне енергије или природног гаса који пружа податке о стварно испорученој количини енергије у стварном временском периоду испоруке електричне енергије или природног гаса, оператор преносног, односно транспортног и дистрибутивног система електричне енергије или природног гаса и оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије, дужан је да обезбеди и угради захтевани уређај о трошку крајњег купца.

Оператор система из става 1. овог члана судужнида, тамо где постоје технички услови, са места испоруке крајњим купцима, којима је уграђен напредни мерни уређај, прикупљају податке о измереној испоруци енергије са периодом прикупљања 1 сат или краћим за електричну енергију и 24 сата или краћим за природни гас.

Оператори система из става 1. овог члана су дужни да обезбеде сигурност напредних мерних уређаја, заштиту података крајњих купаца и комуникације података, у складу са законом, а крајњем купцу коме је уграђен напредни мерни уређај, обезбеде приступ информацијама о његовој сопственој потрошњи, ако је то технички могуће.

Елементи за обрачун испоручене електричне енергије и природног гаса

Члан 50.

Агенција ће у методологије за утврђивање цена приступа систему за пренос, односно дистрибуцију електричне енергије, које доноси у складу са законом којим се уређује област енергетике, унети елементе који ће омогућити да цене приступа систему за пренос и дистрибуцију електричне енергије које доносе оператори система за пренос и дистрибуцију електричне енергије, одражавају уштеде остварене: 1) смањење емтроскова система применом мера на страни потрошње, 2) производњом прикљученом на дистрибутивни систем и 3) улагањем у ове системе и њихов оптималан рад.

Методологије из става 1. овог члана не могу спречавати операторе преносног, односно дистрибутивног система електричне енергије или снабдеваче електричном енергијом да омогуће свим корисницима система, укључујући и пружаоце услуге „одговор потрошње“ и агрегаторе, равноправно учешће на балансном тржишту и у обезбеђењу помоћних услуга на недискриминаторни начин, уважавајући њихове техничке могућности и ограничења и у складу са законом којим се уређује област енергетике и уз поштовање принципа тајности и заштите података.

Уређаји за мерење топлотне енергије

Члан 51.

Дистрибутер топлотне енергије дужан је да:

1) приликом прикључења зграде на систем даљинског грејања дефинише све услове и податке за израду техничке документације за пројектовање, уградњу и реконструкцију термотехничких инсталација, а нарочито постављање уређаја:

(1) за регулацију предаје топлотне енергије и уређаја за мерење предате топлотне енергије, а где постоји и потрошне топле воде згради,

(2) за мерење предате топлотне енергије, а где постоји и потрошне топле воде у сваки део зграде,

(3) за контролисану регулацију предаје топлотне енергије на сваком поједином грејном телу;

2) приликом успостављања новог прикључка, у смислу повезивања постојеће зграде на даљински систем грејања:

(1) на делу инсталације дистрибутивног система, а непосредно испред места повезивања са унутрашњим грејним инсталацијама зграде, уграде,

- уређаје за мерење предате топлотне енергије у згради, а где постоји и за мерење потрошне топле воде,

- уређаје за аутоматску регулацију предаје топлотне енергије згради;

(2) изврше контролу исправности свих већ уграђених мерних уређаја за мерење предате топлотне енергије у згради, а где постоји и уређаја за мерење потрошне топле воде згради;

3) за зграде већ прикључене на систем даљинског грејања, које се топлотном енергијом снабдевају из топлотно предајне станице, непосредно испред места повезивања са унутрашњим грејним инсталацијама зграде:

(1) уграде уређаје за мерење предате топлотне енергије у згради, а где постоји и уређаје за мерење за потрошне топле воде,

(2) уграде уређај за аутоматску регулацију предате топлотне енергије згради,

(3) врше редовну контролу исправности уграђених уређаја за мерење предате топлотне енергије у згради, а где постоји и уређаја за мерење потрошне топле воде и о томе воде евиденцију;

4) за зграде већ прикључене на систем даљинског грејања, на захтев власника зграде, односно дела зграде, која је једно мерно место обезбеде понуду за израду техничке документације за уградњу и реконструкцију термотехничких инсталација, а нарочито за опремање инсталацијесистема даљинског грејања уређајима за мерење предате топлотне енергије, за сваки део зграде, као и уређајима за контролисану регулацију предаје топлотне енергије на сваком поједином грејном телу, осим уколико би опремање грејне инсталације било технички неизводљиво или, у односу на дугорочно процењену уштеду енергије, проузроковало веће трошкове од трошковно-оправданог нивоа обрачунате у складу са прописом из члана 38. став 3. овог закона.

Уређаји за регулацију предаје топлотне енергије за грејање простора, а где постоји и уређаји за мерење предате топлотне енергије за загревање потрошне топле воде из става 1. овог члана у зградама које се први пут прикључују на систем за даљинског грејања треба да имају функцију аутоматског читавања података.

Уређаји зарегулацију предајетоплотнеенергије загрејањепростора, а гдепостоји и уређаји за мерење предатетоплотнеенергије за загревањепотрошне топле воде из става 1. овог члана у зградама у којимасевршињиховамена, треба да имају функцију аутоматског читавања података, осим уколико би замена оваквим уређајима била технички неизводљива или, у односу на дугорочно процењену уштеду енергије, проузроковала веће трошкове од трошковно-оптималног нивоа, обрачунате у складу са прописом из члана 38. став 3. овог закона.

Уређаји за мерење и регулацију предаје топлотне енергије за грејање простора, а где постоји и уређаји за мерење предате топлотне енергије за загревање потрошне топле воде из става 1. овог члана у зградама постављају се на месту примопредаје испоручене топлотне енергије од стране дистрибутератоплотне енергије.

Трошкове набавке и уградње уређаја из става 1. тачка 2) и 3) овог члана сноси крајњи купац.

Елементи за обрачун испоручене топлотне енергије

Члан 52.

Снабдевач топлотном енергијом дужан је да, у складу са методологијом за одређивање цене снабдевања крајњег купца топлотном енергијом, донетом у складу са законом којим се уређује област енергетике, утврђује цене снабдевања топлотном енергијом крајњих купца.

Снабдевач из става 1. овог члана је цене снабдевања крајњих купца топлотне енергије утврђује уз сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе.

Снабдевач из става 1. овог члана дужан је да приликом утврђивања месечног обрачуна за испоручену топлотну енергију обрачуна стварно измерену испоручену количину топлотне енергије згради или крајњем купцу, ако су крајњим купцима инсталирани мерни уређаји.

Информисање крајњих купца о њиховој потрошњи

Члан 53.

Снабдевачи који снабдевају крајње купце електричном енергијом и природним гасом по уговору о потпуном снабдевању, дужни су да уз или на рачуну за испоручену енергију, за сваки обрачунски период, осим података који су обавезни садржај рачуна за наплату испоручене електричне енергије или природног гаса сагласно одредбама закона којим се уређује област енергетике и одговарајућим подзаконским актима, крајњем купцу пруже информације о: укупној количини енергије која је испоручена крајњем купцу у том обрачунском периоду и месечним потрошњама енергије током 12 претходних месеци; ценама по елементима за обрачун; просечној цени енергије за тог купца у том обрачунском периоду; односу испоручене количине енергије у обрачунском периоду и у календарски истом обрачунском периоду претходне године; односу количине енергије која је крајњем купцу испоручена и просечне количине енергије која се испоручује крајњим купцима исте категорије; контакту и електронској адреси на којој крајњи купац или организација за заштиту крајњих потрошача може да добије информације о доступним мерама за повећање енергетске ефикасности и списку мера које може да предузме у циљу уштеде енергије; као и о другим подацима који могу бити од значаја за ефикасно коришћење енергије (нпр. индикатор специфичне потрошње енергије).

Снабдевачи који снабдевају крајње купце топлотном енергијом дужни су да једном месечно уз или на рачуну за испоручену енергију крајњем купцу пруже информације о: укупној количини енергије која је испоручена крајњем купцу у обрачунском периоду и месечним потрошњама енергији током 12 претходних месеци; односу испоручене количине енергије у обрачунском периоду и у календарски истом обрачунском периоду претходне године; просечној цени енергије за тог купца у том обрачунском периоду, ценама по елементима за обрачун утрошене енергије, односу количине енергије која је крајњем купцу испоручена и просечне количине енергије која се испоручује крајњим купцима исте категорије; коришћеној мешавини горива и с тим у вези годишњој емисији гасова са ефектом стаклене баште (за система са укупном називном улазном топлотном снагом већом од 20 MW); примењеним порезима; могућности улагања правноглеканаобрачун; контакту и електронској адреси на којој крајњи купац или организација за заштиту крајњих потрошача може да добије информације о доступним мерама за повећање енергетске ефикасности и списку мера које може да предузме у циљу уштеде енергије; као и о другим подацима који могу бити од значаја за ефикасно коришћење енергије (нпр. индикатор специфичне потрошње енергије).

Одредба става 2. овог члана сходно се примењује приликом испостављања рачуна за воду, а где постоји и потрошну топлу воду.

Снабдевачи из ст. 1-3. овог члана, као илице о које испоставља рачун за воду из става 3. овог члана, дужни су да, на захтев крајњег купца, достављају рачуне за испоручену енергију, а где постоји и потрошну топлу воду и/или воду и у електронском облику, без додатних трошкова.

Садржина рачуна у електронском облику из става 4. овог члана мора бити у формату који дозвољава преузимање и обраду података, која могућност треба да буде наведена на рачуну и мора бити идентична садржини рачуна који се испоставља у штампаном облику.

Снабдевачи из ст. 1. и 2. овог члана и лице које испоставља рачун за воду, дужни су да податке о мерењу, потрошњи и трошковима за предате електричне енергије, топлотне енергије, природног гаса и/или воду у јавним зградама, односно у јавном осветљењу уносе једном месечно у ИСЕМ.

VIII. ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ ЕНЕРГЕТСКИХ ОБЈЕКТАТА

Минимални захтеви енергетске ефикасности енергетских објеката

Члан 54.

Новии реконструисани енергетски објекти морају да испуњавају минималне захтеве у погледу енергетске ефикасности у зависности од врсте и/или снаге, односно величине система (минимални степен корисности и друго), у складу са овим законом и законом којим се уређује интегрисано спречавање и контрола загађивања животне средине.

Под енергетским објектима из става 1. овог члана подразумевају се постројења за производњу електричне енергије, топлотне енергије, за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, која имају снагу 1 MW и више, која као гориво користе фосилна горива и/или биомасуи служе ради обављања енергетске делатности или у индустрији, као и системи и делови система за пренос и дистрибуцију електричне енергије, за дистрибуцију топлотне енергије.

Влада, на предлог Министра ближе прописује минималне захтеве енергетске ефикасности које морају да испуњавају нови и реконструисани енергетски објекти из става 1. овог члана.

Елаборат о енергетској ефикасности енергетског објекта

Члан 55.

Подносилац захтева за добијање енергетске дозволе, у складу са законом којим се уређује област енергетике, дужан је да уз захтев приложи елаборат о енергетској ефикасности енергетског објекта за оне енергетске објекте за које се издаје енергетска дозвола.

Уколико се за енергетски објекат не издаје енергетске дозвола, подносилац захтева је дужан да елаборат о енергетској ефикасности енергетског објекта приложи уз захтев за добијање грађевинске дозволе, односно решења о одобрењу за извођење грађевинских радова, у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

У случају реконструкције енергетских објеката подносилац захтева је дужан да елаборат о енергетској ефикасности енергетског објекта из става 1. и 2. овог члана, приложи уз захтев за добијање грађевинске дозволе, односно решења о одобрењу за извођење грађевинских радова, у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

Елаборатом из ст. 1-3. овог члана доказује се да ће планирани степен корисности енергетских објеката бити једнак или већи од вредности прописане актом Владе из члана 54. став 3. овог закона.

За енергетски објекат за производњу топлотне или електричне енергије снаге 5 MW и више, елаборат из ст.1-3. овог члана, мора да садржи и техно-економску анализу у случају комбиноване производње топлотне и електричне енергије у енергетском објекту.

Министар ближе прописује садржину елабората из ст. 1-3. овог члана, као и техно-економске анализе из става 5. овог члана.

Израда елабората о енергетској ефикасности енергетског објекта

Члан 56.

Елаборат из члана 55. овог закона израђује правно лице или предузетник који израђује техничку документацију за изградњу/реконструкцију енергетског објекта из члана 55. став 1. овог закона.

Извештај о термотехничким испитивањима

Члан 57.

Инвеститор је дужан да у складу са законом којим се уређује изградња објеката, у току пробног рада који не може трајати краће од шест месеци, а као услов за издавање употребне дозволе, изради извештај о термотехничким испитивањима којим се утврђује се да ли енергетски објекат у изведеном стању испуњава захтев о прописаној минималној енергетској ефикасности који је наведен у елаборату из члана 55. ст. 1-3. овог закона, односно да ли је степен корисности постројења једнак или већи од вредности за нове или реконструисане енергетске објекте:

1) за производњу електричне енергије или топлотне енергије, која имају снагу 5 MW и више и која као гориво користе фосилна горива и/или биомасу и

2) за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије која имају топлотну или електричну снагу 5 MW и више и која као гориво користе фосилна горива и/или биомасу.

Извештај из става 1. овог члана израђује тело за оцењивање усаглашености акредитовано у складу са законом којим се уређује област акредитације.

Министар ће прописати врсту испитивања за утврђивање степена корисности из извештаја о термотехничким испитивањима за нова или реконструисана постројења из става 1. овог члана.

IX. НЕФИНАНСИЈСКИ ПОДСТИЦАЈИ ЗА ВИСОКОЕФИКАСНУ КОГЕНЕРАЦИЈУ И НОВЕ УЧЕСНИКЕ НА ТРЖИШТУ ЕНЕРГИЈЕ

Приступ систему за високоефикасну когенерацијску јединицу и нове учеснике на тржишту енергије

Члан 58.

Оператор преносног и дистрибутивног система електричне енергије је дужан да приоритетно преузима електричну енергију произведену у високоефикасној когенерацији, у складу са одредбама закона којим се уређује област енергетике.

Оператор преносног и дистрибутивног система електричне енергије, треба да омогући свим корисницима система, укључујући и пружаоце услуге „одговор потрошње“ и агрегаторе, равноправно учешће на балансном тржишту и у обезбеђењу помоћних услуга на недискриминаторни начин, уважавајући њихове техничке могућности и ограничења и у складу са законом којим се уређује област енергетике.

Оператори преносног и дистрибутивног система електричне енергије из става 1. овог члана, обезбеђују приоритетни приступ систему високоефикасној когенерацији како би се осигурао континуитет у снабдевању ~~топлотом~~/топлотном енергијом, у складу са законом којим се уређује област енергетике.

Министар прописује Методологију за утврђивање ефикасности когенерације.

Услови за прикључње високоефикасне когенерацијске јединице

Члан 59.

Оператор преносног, односно транспортног и дистрибутивног система електричне енергије и природног гаса и оператор затвореног дистрибутивног система електричне енергије, у својим правилима о раду система утврђују посебне техничке услове за прикључење високоефикасне когенерацијске јединице, укључујући ~~мале~~ и микро когенерацијске јединице, на енергетске системе којима управљају.

Дистрибутер топлотне енергије дужан је да у складу са техничким и другим прописима изда услове и у складу са њима дозволи прикључење на дистрибутивни систем топлотне енергије високоефикасну когенерацијску јединицу.

Гаранције порекла за високоефикасну когенерацију

Члан 60.

Високоэффектна когенерацијска јединица има право на гаранције порекла.

Оператор преносног система издаје гаранцију порекла електричне енергије произведене у електранама са високоэффектног когенерацијом.

На поступак издавања гаранције порекла електричне енергије произведене у електранама са високоэффектног когенерацијом примењује се правила за издавања гаранције порекла електричне енергије произведене из обновљивих извора енергије у складу са законом којим се уређује област енергетике/коришћења обновљивих извора енергије.

Влада, _____ на предлог министарства, ближе прописује садржину гаранције порекла електричне енергије произведене у електранама са високоэффектног когенерацијом, која укључује и елементе гаранције порекла у складу са законом којим се уређује област енергетике/коришћења обновљивих извора енергије.

Министар ближе прописује опште принципе за прорачун електричне енергије произведене у когенерацији.

Анализа потенцијала за високоэффектну когенерацију и могућност коришћења ефикасног даљинског грејања

Члан 61.

Министарство ће изградити анализу потенцијала за високоэффектну когенерацију и могућност коришћења ефикасног даљинског грејања/хлађења и доставити је и ажурирати у складу са међународно преузетим обавезама.

Јединица локалне самоуправе пружа подршку Министарству у изради анализе из става 1. овог члана.

Производња енергије из обновљивих извора као мера енергетске ефикасности

Члан 62.

Мером ефикасног коришћења енергије, у смислу овог закона, сматра се и производња електричне односно топлотне енергије коришћењем обновљивих извора енергије, под условом да се произведена електрична, односно топлотна енергија користи на месту производње.

Х. ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА

Општа обавеза примене мера енергетске ефикасности

Члан 63.

Сви корисници јавних средстава, дужни су да предузимају појединачне мере енергетске ефикасности у објектима које они користе односно, у оквиру обављања својих надлежности и делатности, спроводећи пре свега економски оправдане мере енергетске ефикасности које стварају највеће енергетске уштеде у најкраћем временском периоду.

Мере енергетске ефикасности за кориснике јавних средстава из става 1. овог члана, поред активности усмерених на повећање ефикасног коришћења енергије, обухватају и упознавање запослених са мерама ефикасног коришћења енергије и начинима њихове примене и успостављање и примену критеријума ефикасног коришћења енергије при набавци роба и услуга.

Захтеви у поступку јавне набавке добара и услуга

Члан 64.

Наручиоци јавне набавке утврђени законом којим се уређује поступак јавне набавке дужни су да приликом израде техничке спецификације, критеријума за доделу уговора или услова за извршење уговора, у поступку јавне набавке добара или услуга, као и приликом доделе уговора примењују захтеве у погледу енергетске ефикасности, у мери у којој то трошковно исплативо, економски оправдано, одрживо у ширем смислу, технички изводљиво и обезбеђује довољну конкурентност.

Министар прописује захтеве за поступак јавне набавке производа и услуга из става 1. овог члана.

Захтеви код куповине или закупа објекта

Члан 65.

Корисници јавних средстава, дужни су да приликом куповине или закупа зграда или делова зграда, утврђују захтеве за одабир понуде на начин да својства ових непокретности испуњавају висок степен својстава енергетске ефикасности све док је то трошковно исплативо, економски оправдано, одрживо у ширем смислу, технички изводљиво и обезбеђује довољну конкурентност, као и да је у складу са прописима којима се уређују минимални захтеви енергетских својстава зграда и услови, садржина и начин издавања сертификата о енергетским својствима зграда.

Корисници јавних средстава у поступку куповине или закупа зграда или делова зграда не морају испунити услове из става 1. овог члана, уколико је намена куповине или закупа:

- 1) санација зграде или дела зграде или рушење зграде;
- 2) поновна продаја зграде или дела зграде, а не њено коришћење за потребе самог корисника;
- 3) очување зграде као заштићеног културног добра.

XI. УШТЕДЕ ЕНЕРГИЈЕ У ДРУМСКОМ САОБРАЋАЈУ

Праћење уштеда енергије у друмском саобраћају

Члан 66.

Министарство утврђује и прати уштеде енергије у друмском саобраћају на основу индикатора потрошње енергије.

Министар прописује методологију за прорачун индикатора потрошње енергије из става 1. овог члана.

Министарство надлежно за унутрашње послове, у оквиру централног информационог система који обезбеђује Агенција за безбедност саобраћаја у складу са прописом о безбедности саобраћаја на путевима, омогућује Министарству приступ подацима за прорачун индикатора из става 1. овог члана.

Министар уз сагласност министра надлежног за унутрашње послове прописује врсту података из става 3. овог члана и начин на који Министарство приступа тим подацима.

XII. ЕНЕРГЕТСКО ОЗНАЧАВАЊЕ И ЗАХТЕВИ У ПОГЛЕДУ ЕКО-ДИЗАЈНА

Енергетско означавање производа

Члан 67.

Производи који учествују на потрошњу енергије за које су прописани захтеви у погледу енергетског означавања могу се ставити на тржиште и/или пустити у рад само ако имају ознаку енергетске ефикасности, као и ако испуњавају друге захтеве прописане овим законом техничким и другим прописима.

Влада ближе уређује обавезе испоручиоца производа, и продавца у погледу енергетског означавања производа, које се односе на: садржај енергетске ознаке, њеног исправног постављања и тачности података на ознаци, коришћење рекласираних ознака енергетске ефикасности и друге услове којима се обезбеђује примена захтева енергетског означавања за производе из става 1. овог члана.

Министар доноси техничке прописе којима се прописују захтеви енергетског означавања производа, ближе се утврђују обавезе испоручилаца производа и продавца, дефинишу се мерне методе, поступак провереусаглашености производа са захтевима енергетског означавања у сврху тржишног надзора, поступак одређивања класе енергетске ефикасности, изглед дизајн и формат енергетске ознаке, листу са подацима, садржај техничке

документације, информације које је потребно обезбедити приликом у визуелног оглашавања у техничким и промотивним материјалима приликом продаје на даљину и у телемаркетингу, информације које је потребно обезбедити у случају продаје на даљину преко интернета, као и друге захтеве у вези енергетског означавања за поједине врсте производа.

Испоручилац производа не сме ставити на тржиште производе који су дизајнирани тако да се својства модела аутоматски мењају у условима испитивања с циљем постизања повољнијег нивоа за било који од параметара наведених у релевантном техничком пропису или укључених у било који од докумената који се прилаже уз производ.

Подстицаја за поједине енергетски означане производе

Члан 68.

Владана предлог Министра може утврдити подстицаја за производе који припадају највишим двама класама енергетске ефикасности које имају производи који су највише заступљени на тржишту и и припадају вишим класама енергетске ефикасности за производе из члана 67. став 3. овог закона.

Енергетско означавање пнеуматика

Члан 69.

Пнеуматици класе „С1“, „С2“ и „С3“ (у даљем тексту: пнеуматици), за које су прописани захтеви у погледу у енергетског означавања могу се ставити на тржиште само ако имају енергетску ознаку, као и ако испуњавају друге захтеве прописане овим законом техничким и другим прописима.

Министар доноси технички пропис којим се прописују захтеви енергетског означавања пнеуматика, ближе се утврђују обавезе испоручилаца и продаваца пнеуматика, обавезе испоручилаца и продаваца моторних возила, дефинишу се мерне методе, поступак провере усаглашености пнеуматика са захтевима енергетског означавања у сврху тржишног надзора, поступак одређивања класе енергетске ефикасности пнеуматика, изглед дизајн и формат енергетске ознаке, листу са подацима, садржај техничке документације, информације које је потребно обезбедити приликом у визуелног оглашавања у техничким и промотивним материјалима приликом продаје на даљину и у телемаркетингу, информације које је потребно обезбедити у случају продаје на даљину преко интернета, поступак усклађивања лабораторија за мерење отпора котрљања, као и друге захтеве у вези енергетског означавања за поједине врсте пнеуматика.

Испоручилац пнеуматике не сме ставити на тржиште пнеуматике који имају друге ознаке, симболе или натписе који нису у складу са прописом из става 2. овог члана и за које је вероватно да би заварали или збунити купце.

Еко-дизајн

Члан 70.

Производи који утичу на потрошњу енергије за које су прописани општи и/или посебни захтеви у погледу еко-дизајна могу се ставити на тржиште и/или пуштање у рад само ако испуњавају прописане захтеве.

Влада ближе уређује обавезе произвођача, његовог заступника, односно увозника у погледу еко-дизајна, поступак оцењивања усаглашености производа са захтевима еко-дизајна, претпоставку усаглашености, декларацију усаглашености, знак усаглашености и друге услове којима се обезбеђује примена захтева еко-дизајна за производе из става 1. овог члана.

Министар доноси техничке прописе (мере за спровођење) којима се прописују општи и/или посебни захтеви еко-дизајна, начин оцењивања усаглашености, као и поступак провере усаглашености производа са захтевима еко-дизајна у сврху тржишног надзора, за поједине врсте производа.

Хармонизовани Стандарди који се користе у прописима о енергетском означавању производа и еко-дизајну

Члан 71.

Министар саставља списак српских стандарда или техничких спецификација за производе на које се односе чл.67., 69. и 70. овог закона.

Списак из става 1. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ХИИ. ФИНАНСИРАЊЕ, ПОДСТИЦАЈНЕ И ДРУГЕ МЕРЕ ЕФИКАСНОГ КОРИШЋЕЊА ЕНЕРГИЈЕ

1. Финансирање ефикасног коришћења енергије

Предмет финансирања

Члан 72.

Предмет финансирања ефикасног коришћења енергије је примена мера ефикасног коришћења енергије, као и послова у области ефикасног коришћења енергије који се финансирају или суфинансирају у складу са овим законом.

Послови из става 1 овог члана, јесу послови који се односе реализацију активности, а нарочито за:

- 1) примену мера у циљу ефикасног коришћења енергије у секторима производње, преноса, дистрибуције и потрошње енергије;
- 2) подстицање развоја система енергетског менаџмента;
- 3) промовисање и спровођење енергетских прегледа објеката/зграда, производних процеса и услуга;
- 4) изградњу микро-когенерацијских јединица, а инвеститор топлотну и електричну енергију користи искључиво на месту производње;
- 5) подстицање развоја енергетских услуга на тржишту Републике Србије;
- 6) подстицање употребе обновљивих извора енергије за производњу електричне и топлотне енергије за сопствене потребе;
- 7) подизање свести о значају и ефектима спровођења мера енергетске ефикасности;
- 8) остале активности које за циљ имају ефикасније коришћење енергије.

Средства за финансирање

Члан 73.

Средства за финансирање послова из члана 72. овог закона обезбеђују се из:

- 1) буџета Републике Србије;
- 2) буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе;
- 3) накнада за унапређење енергетске ефикасности;
- 4) фондова Европске уније и других међународних фондова;
- 5) донација, поклона, прилога, помоћи и слично;
- 6) кредита међународних финансијских институција;
- 7) других извора у складу са законом.

Средства из става 1. овог члана могу се користити само за намене одређене овим законом.

Финансирање на нивоу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

Члан 74.

Надлежни орган аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе својим актом може утврдити посебне финансијске и друге подстицаје, оснивање буџетских фондова као и коришћење средстава из постојећих сопствених фондова за реализацију пројеката и других активности за ефикасно коришћење енергије на својој територији, у складу са законом и прописима који регулишу рад ових органа.

О својим активностима у смислу става 1. овог члана, надлежни орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе дужан је да у циљу вођења националне евиденције

обавести Министарство и на захтев Министра достави информације о спроведеним активностима.

Пореске, царинске и друге олакшице

Члан 75.

За правна и физичка лица која примењују технологије, производе и стављају у промет производе који доприносе ефикаснијем коришћењу енергије могу се утврдити пореске, царинске и друге олакшице, под условима и у складу са законом и другим прописима којима се уређују порези, царине и друге дажбине.

2. Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности

Оснивање

Члан 76.

За обављање извршних и стручних послова који се односе на финансирање послова ефикасног коришћења енергије у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона и примене мера енергетске ефикасности, образује се Управа за енергетску ефикасност (у даљем тексту: Управа), као орган управе у саставу Министарства и утврђује њена надлежност.

Седиште Управе је у Београду.

Управа има својство правног лица.

Управа има свој рачун.

Пословни простор, опрему и друга средства за почетак рада Управе обезбеђује Влада, из имовине којом располаже.

Управом руководи директор, кога поставља Влада на период од пет година, на предлог министра према закону којим се уређује положај државних службеника и намештеника.

Послови

Члан 77.

Управа обавља следеће послове:

1) припрема предлог годишњег програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности, у складу са основним актима политике енергетске ефикасности и другим актима и прописима члана 4. став 1. овог закона (даљем тексту: Програм), које Министарство подноси Влади ради доношења;

2) припрема предлоге пројеката и спроводи пројекте енергетске ефикасности који се финансирају средствима Европске уније, других међународних фондова и билатералних донација;

3) учествује у припреми међународних споразума из области енергетске ефикасности;

4) спроводи све активности у вези са доделом средства подстицаја за спровођење мера енергетске ефикасности и друге активности ради подстицања енергетске ефикасности, а нарочито: припрема и организација спровођења јавних позива, преглед пријава, утврђивање основа за реализацију доделе средстава, утврђивање корисника којима се средства додељују и друго;

5) прати реализацију остварених уштеда енергије и смањење емисија о CO₂ остварених спровођењем подстицаних активности, као и ефекте подстицаја и о томе извештава Владу;

6) преко Министарства извештава Владу о реализацији годишњег програма финансирања мера политике енергетске ефикасности и за суфинансирање пројеката унапређења енергетске ефикасности у јавном и стамбеном сектору;

7) учествује у припреми Акционог плана и прописа из области енергетске ефикасности, које припремају Министарство и Министарство надлежно за област грађевинарства;

8) закључује уговоре са трећим лицима;

9) учествује у припреми стручних мишљења из области енергетске ефикасности;

10) учествује у доношењу Програма подизања свести из области енергетске ефикасности из члана 12. овог закона;

- 11) организује спровођење активности на подизању свести, обука из области енергетске ефикасности и подржава друге извођаче таквих активности;
- 12) пружање информација о могућностима финансијске подршке за примену мера енергетске ефикасности;
- 13) организује пружање информација и савета о могућностима примене мера енергетске ефикасности, начину реализације енергетских услуга и о значају и могућностима спровођења енергетских прегледа;
- 14) припрема посебне програме за примену мера енергетске ефикасности код енергетски угрожених и других купаца ради смањења енергетског сиромаштва;
- 15) обавља послове у вези са евиденцијом обвезника, обрачуном и плаћањем накнаде за унапређење енергетске ефикасности у складу са законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара и актима донетим на основу овог закона;
- 16) обавља и друге послове утврђене овим законом.

Средства за рад

Члан 78.

Средства за обављање послова Управе обезбеђују се:

- 1) из апропријација у буџету Републике Србије за текућу годину;
- 2) накнаде за унапређење енергетске ефикасности, која се након усвајања Буџета Републике Србије уплаћују месечно до петог у месецу за претходни месец;
- 3) донација и кредита;
- 4) из уштеда енергије остварених применом мера енергетске ефикасности које су финансиране од стране Управе;
- 4) других извора.

Влада, на предлог Министарства, доноси годишњи програм из члана 77. став 1. тачка 1) овог закона, који спроводи Управа у складу са овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона.

Висина лимита апропријација из тачке 1 овог члана за наредну годину одређује се у висини уплаћених накнада у текућој години за унапређење енергетске ефикасности у складу са законом којим се уређује област накнада за коришћење јавних добара.

Расподела средстава

Члан 79.

Средства којима располаже за примену мера енергетске ефикасности, Управа додељује корисницима, а на основу јавних позива које објављује.

Корисници средстава из става 1. овог члана су:

- 1) правна и физичка лица са седиштем или пребивалиштем на територији Републике Србије;
- 2) државни органи и организације, као и
- 3) јединице локалне самоуправе и/или градске општине, који испуњавају услове за доделу средстава на основу јавног позива или на други начин у складу са прописима.

Уз захтев за добијање средстава Управе, за финансирање инвестиционих пројеката унапређења енергетске ефикасности постојећих енергетских објеката, технолошких и производних процеса или услуга, прилаже се извештај о извршеном енергетском прегледу, односно за зграде извештај о обављеном енергетском прегледу за постојеће стање и елаборат енергетске ефикасности зграда за ново стање у складу са законом којим се уређује изградња објеката.

У року од 12 месеци по завршетку пројекта за који су одобрена средства Управе из става 3. овог члана, корисници средстава су дужни да спроведу енергетски преглед објекта, технолошких и производних процеса, услуга или зграда и Управи доставе извештај о извршеном енергетском прегледу у складу са овим законом, којим се извештава о оствареној уштеди енергије и смањењу количине емисије гасова са ефектом стаклене баште.

Министар прописује ближе услове за расподелу и коришћење средстава из става 1. овог члана, начин расподеле тих средстава, начин праћења наменског коришћења средстава и уговорених права и обавеза, као и критеријуме под којима корисници средстава могу бити изузети од обавезе вршења енергетског прегледа из ст. 3. и 4. овог члана.

Коришћење средстава

Члан 80.

Коришћење средстава којима располаже Управа врши се у складу са годишњим програмом из члана 77. став 1. тачка 1) овог закона.

Корисник средстава из става 1. овог члана, дужан је да додељена средства користи наменски, на начин и у роковима утврђеним уговором о коришћењу средстава (у даљем тексту: Уговор).

Ако корисник средстава додељена средства не користи на начин и за сврху утврђену Уговором, дужан је да услучају ненаменског коришћења средстава одговара у складу са Уговором и законом.

Сарадња са другим домаћим и међународним телима

Члан 81.

У складу са законом и потврђеним међународним уговорима Управа сарађује са релевантним телима других држава, као и са другим међународним органима и организацијама у циљу:

- 1) прибављања средстава за реализацију мера енергетске ефикасности;
- 2) промоцију енергетских услуга;
- 3) размену најбоље међународне праксе из области енергетске ефикасности;
- 4) унапређење свог рада у складу са позитивним међународним искуствима и стандардима.

XIV. НАДЗОР

1. Надзор над спровођењем закона

Члан 82.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство ако овим законом није другачије прописано.

2. Инспекцијски надзор

Члан 83.

Инспекцијски надзор врши Министарство преко електроенергетског инспектора, енергетског инспектора и инспектора опреме под притиском (у даљем тексту: инспектор) у оквиру делокруга утврђеног законом.

Аутономној покрајини поверава се вршење инспекцијског надзора из става 1. овог члана на територији аутономне покрајине.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши и министарство надлежно за послове заштите од пожара и експлозија, као и министарство надлежно за послове заштите животне средине, у складу са посебним законом.

Члан 84.

Инспектор је самосталан у свом раду у границама овлашћења утврђених законом и другим прописима и за свој рад је лично одговоран.

Нико не сме коришћењем службеног положаја или на други начин онемогућавати или ометати инспектора у обављању инспекцијског надзора и предузимању мера и радњи на које је овлашћен.

Инспектор има легитимацију којом доказује идентитет и овлашћења прописана законом.

На садржину, врсту, облик, поступак и спровођење инспекцијског надзора, као и на овлашћења и обавезе учесника у инспекцијском надзору које нису уређене овим законом, примењују се одредбе закона и других прописа којим се уређује инспекцијски надзор.

Члан 85.

У вршењу инспекцијског надзора, инспектор има право и дужност да врши контролу:

- 1) да ли је обвезник система именовано енергетског менаџера, да ли је израдио и доставио Министарству годишњи извештај о остваривању циљева уштеде енергије и донео програм и план енергетске ефикасности у складу са овим законом;
- 2) да ли лице које обавља послове енергетских менаџера има одговарајућу лиценцу;
- 3) да ли је обвезник система извршио енергетски преглед у прописаном року;
- 4) да ли је енергетски преглед спровело правно лице које је у складу са овим законом може да спроводи енергетски преглед;
- 5) да ли се извештај о спроведеном енергетском прегледу архивира и чува на прописан начин;
- 6) да ли је израђен елеборат о енергетској ефикасности за постројења и системе из члана 55. овог закона којим се доказује да су испуњени минимални захтеви енергетске ефикасности.

3. Овлашћења инспектора

Члан 86.

У вршењу инспекцијског надзора инспектор има овлашћење да:

- 1) наложи да се утврђене неправилности и недостаци отклоне у року који одреди;
- 2) наложи спровођење енергетског прегледа и
- 3) подноси захтев за покретање прекршајног поступка у складу са одредбама које су прописане овим законом.

Члан 87.

Правно или физичко лице коме је решењем инспектора наложено отклањање недостатака и неправилности дужно је да писмено обавести инспектора о отклањању недостатака и неправилности у року који је одређен решењем.

Члан 88.

Инспектор не може да припрема или да учествује у изради техничке документације и вршењу контроле техничке документације за пројекте повећања енергетске ефикасности над којима врши инспекцијски надзор и да врши стручни надзор у реализацији пројеката повећања енергетске ефикасности над којима врши инспекцијски надзор.

Члан 89.

Инспектор не може да припрема или учествује у изради програма и планова енергетске ефикасности, као и извештаја енергетских менаџера обвезника система над којима врши инспекцијски надзор.

Члан 90.

Правно лице, односно предузетник је дужан да омогући инспектору несметано извршавање инспекцијског надзора, да му дозволи улазак у објекте који су предмет инспекцијског надзора, као и да му стави на располагање и обезбеди увид у све захтеване податке, документа и извештаје потребне за вршење инспекцијског надзора које инспектор није могао да прибави по службеној дужности.

Члан 91.

На решење инспектора може се изјавити жалба Министру, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба одлаже извршење решења, осим када се ради о предузимању хитних мера.

4. Тржишни надзор

Члан 92.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона које се односе на енергетско означавање и еко-дизајн производа који утичу на потрошњу енергије врши министарство надлежно за послове трговине преко тржишних инспектора, односно органи надлежни за надзор над спровођењем прописа који се односе на техничке захтеве за производе, у складу са законом којим се уређује тржишни надзор, овим законом и подзаконским актима донетим на основу овог закона.

Органи из става 1. овог члана поступају у складу са општим захтевима и програмом тржишног надзора и предузимају потребне мере тржишног надзора.

Члан 93.

Ако се утврди да производ из члана 67. овог закона и који се користи у складу са наменом, не задовољава прописане захтеве енергетског означавања, испоручилац или продавац имају обавезу да ускладе производ са тим захтевима.

Ако тржишни инспектор има основа да верује да енергетски означен производ из члана 67. и 69. представља ризик са аспекта заштите јавног интереса који се тиче заштите животне средине и/или заштите потрошача, он спроводи поступак оцењивања производа којим су обухваћени сви захтеви за енергетско означавање који су релевантни за ризик и прописани подзаконским актима из члана 67. ст. 2. и 3. и члана 69. став 2. овог закона, а испоручилац производа и/или продавац су дужни да сарађују са тржишним инспектором у сврху оцењивања, уколико он процени да је потребно.

Ако тржишни инспектор током евалуације производа из става 2. овог члана утврди да производ није усаглашен са захтевима из подзаконских аката из члана 67. став 2. и 3. и члана 69. став 2. овог закона, он без одлагања захтева од испоручиоца производа или продавца да предузме све одговарајуће корективне мере како би производ постао усаглашен са тим захтевима, према потреби повуче производ с тржишта или га према потреби опозове у оквиру разумног временског периода, сразмерно природи ризика.

Ако испоручилац производа или према потреби продавац не предузму одговарајуће корективне мере у периоду из става 3. овог члана тржишни инспектор предузима све одговарајуће мере, како би забранио или ограничио расположивост производа, повукао производ с тржишта или га опозвао.

Одлука из става 4. овог члана мора бити образложена и одмах се саопштава странки на коју се односи, уз обавештење о правном леку који странки стоји на располагању, у складу са законом којим се уређује тржишни надзор.

Размена информација и обавештења о мерама из става 4. овог члана врши се у складу са законом којим се уређује тржишни надзор.

Члан 94.

Ако се утврди да производ који има знак усаглашености из члана 70. став 1. овог закона и који се користи у складу са наменом, не задовољава прописане затхеве еко-дизајна, произвођач или његов заступник имају обавезу да ускладе производ са тим захтевима.

Ако неусаглашеност не буде отклоњена на начин описан у ставу 1. овог члана, орган из члана 92. става 1. овог закона доноси одлуку којом ограничава или забрањује стављање на тржиште и/или у употребу производа, или на други начин осигурава да се производ повуче са тржишта.

Одлука из става 2. овог члана мора бити образложена и одмах се саопштава странки на коју се односи, уз обавештење о правном леку који странки стоји на располагању, у складу са законом којим се уређује тржишни надзор.

Размена информација и обавештења о мерама из става 2. овог члана врши се у складу са законом којим се уређује тржишни надзор.

XV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Привредни преступи

Члан 95.

Новчаном казном од 1.000.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ јавно предузеће или друго привредно друштво које врши пренос, односно транспорт и дистрибуцију електричне енергије и природног гаса као и дистрибутери топлотне енергије, ако не поступи по одредбама чл.48. и 49. овог закона.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у јавном предузећу или другом привредном друштву које врши дистрибуцију електричне енергије, новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

Члан 96.

Новчаном казном од 1.000.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ јавно предузеће или друго привредно друштво, које врши дистрибуцију топлотне енергије, ако не поступи по одредбама члана 51. овог закона.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у јавном предузећу или другом привредном друштву које врши дистрибуцију топлотне енергије, новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

2. Прекршаји

Члан 97.

Одговорно лице у државном органу, органу територијалне аутономије или органу јединице локалне самоуправе, као и одговорно лице у јавном предузећу и другом правном лицу кориснику јавних средстава које не достави податке из члана 9. став 4. овог закона казниће се новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара.

Члан 98.

Одговорно лице у државном органу које не води регистар лиценцираних енергетских менаџера и енергетских саветника, казниће се новчаном казном у износу од 25.000 до 50.000 динара (члан 12. став 1. тачка 5)).

Одговорно лице у државном органу које не води базу података о извршеним енергетским прегледима казниће се новчаном казном у износу од 25.000 до 50.000 динара (члан 23. став 7.).

Члан 99.

Одговорно лице у надлежном органу које изда енергетску дозволу за изградњу постројења за производњу електричне енергије, топлотне енергије и комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, која имају снагу 1 MW и више и која као гориво користе

фосилна горива и/или биомасу, без поднетог елабората о енергетској ефикасности постројења прописане садржине (члан 55. ст. 2.), или у случају да се елаборатом о енергетској ефикасности постројења утврђује да постројење не испуњава прописане минималне захтеве енергетске ефикасности (члан 55. став 4. у вези са чланом 54. став 3.), казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара.

Члан 100.

Одговорно лице у надлежном органу које изда грађевинску дозволу, односно решење о одобрењу за извођење радова за реконструкцију постројења за прозводњу електричне енергије, топлотне енергије и за комбиновану производњу топлотне и електричне енергије, која имају снагу 1 MW или више и која као гориво користе фосилна горива и/или биомасу, као и за изградњу или реконструкцију система или делова система за пренос и дистрибуцију електричне енергије, односно за дистрибуцију топлотне енергије, без у прописаној форми поднетог елабората о енергетској ефикасности постројења, односно система (делова система) (члан 55 ст. 3.), или у случају да се елаборатом о енергетској ефикасности постројења утврђује да постројење не испуњава прописане минималне захтеве енергетске ефикасности (55. став 4. у вези са чланом 54. став 3.), казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара.

Члан 101.

Новчаном казном од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај јавно предузеће, привредно друштво или друго правно лице које:

1) као обвезник система енергетског менаџмента не извршава обавезе из чл. 14. и 15. овог закона;

2) на захтев Министарства не достави прорачун годишње потрошње енергије урађен на прописан начин (члан 15. став 3.);

3) стави на тржиште производе који утичу на потрошњу енергије који немају енергетску ознаку, или не испуњавају друге прописане захтеве (чл. 67. и 68.);

4) стави на тржиште производе који утичу на потрошњу енергије који не испуњавају захтеве еко-дизајна прописане за ту врсту производа (члан 70.);

6) не информиса крајњег купца о испорученој количини енергије на прописан начин (члан 53. ст. 1-3.);

7) на захтев крајњег купца не достави рачуне за испоручену електричну енергију, природни гас и/или воду и у електронском облику (члан 53. став 4.);

8) не уноси редовно у ИСЕМ податке о мерењу, потрошњи и трошковима за електричну енергију, топлотну енергију, природни гас и/или воду у јавним зградама (члан 53. став 6.);

За прекршај из става 1. тач. 1) - 5) овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву или другом правном лицу новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. тач. 2) и 3) овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 250.000 до 500.000 динара.

Власник или корисник по другом правном основу система за грејање зграде који не обезбеди спровођење контроле система за грејање у прописаном року (члан 39. став 1.), казниће се за прекршај новчаном казном у износу:

- од 100.000 до 300.000 динара ако је правно лице,
- од 10.000 до 100.000 динара ако је предузетник и
- од 5.000 до 70.000 динара ако је физичко лице.

Власник или корисник по другом правном основу система за климатизацију зграде који не обезбеди спровођење контроле система за климатизацију у прописаном року (члан 40. став 1.), казниће за прекршај се новчаном казном у износу:

- од 100.000 до 300.000 динара ако је правно лице,
- од 10.000 до 100.000 динара ако је предузетник и
- од 5.000 до 70.000 динара ако је физичко лице.

Овлашћено правно лице које не обавља на прописан начин контролу рада система за грејање (члана 39. ст.7), казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 300.000 до 500.000 динара.

Овлашћено правно лице које не обавља на прописан начин контролу рада система за климатизацију (члана 40. ст.7), казниће се за прекршај новчаном казном у износу од 300.000 до 500.000 динара.

Члан 102.

Новчаном казном у износу од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице које након спроведеног енергетског прегледа:

- не достави министарству извод из извештаја о спроведеном енергетском прегледу у складу са актом министра из члана 23 став 3. овог закона;
- не састави тај извештај у складу са актом министра из члана члан 24. овог закона;
- потпише извештај о спроведеном енергетском прегледу који није спровело, или наведе нетачне податке у извештају о спроведеном енергетском прегледу, или у изводу из извештаја о спроведеном енергетском прегледу, које је израдило, из члана 23 став 3. овог закона.

Новчаном казном у износу од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице које спроведе енергетски преглед иако за то не испуњава законом прописане услове (члан 22 став 3.).

Новчаном казном у износу од 500.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај обвезник система правно лице који Министарству одбије да достави извештај о спроведеном енергетском прегледу (члан 23 став 3.).

Новчаном казном у износу од 100.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај енергетски саветник правно лице који да лажну изјаву да се не налази у сукобу интереса (члан 25. став 2.).

За прекршај из ст. 1-3. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 50.000 до 100.000 динара.

XVI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 103.

Поступци који су започети до дана ступања на снагу овог закона наставиће се по прописима по којима су започети.

Члан 104.

Предлоге за утврђивање циљева из члана 15. став 1. овог закона Министарство подноси Влади, ради разматрања и одлучивања, у роковима који омогућавају несметано доношење акционих планова за енергетску ефикасност у Републици Србији, по динамици из члана 5. и 8. овог закона, односно доношење програма и планова ефикасног коришћења енергије обвезника система из чл.17-19. овог закона.

Прописи за спровођење овог закона из чл. 9–16., чл. 21-24., чл. 26-27., члана 30., члана 36., чл.а 38-40., члана 47., чл. 54-55. чл. 57-58., члана 60., 66-68.и члана 70. овог закона биће донети у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Привредна комора ће електронску платформу за вођење Јавне евиденције и акта из члана 44 овог закона у року од 9 месеци од ступања на снагу овог закона.

Анализа потенцијала из члана 61. овог закона биће израђена најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Технички прописи из чл.67.,69. и 71. овог закона биће донети у року од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Пропис за спровођење овог закона из члана79. став 5. овог закона, биће донет у року од осам месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Функционисање Управе за енергетску ефикасност биће успостављано у року од дванаест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 105.

Обвезници система из члана 13. овог закона ускладиће своје пословање, односно рад најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог закона, осим ако овим законом није другачије прописано.

Члан 106.

Члана 38. овог закона примењиваће се почев од 1. јануара 2025. године.

Члан 107.

Одредбе које у себи садрже појам „тржиште Републике Србије“, након приступања Републике Србије Европској унији, ће се тумачити као да садрже појам „тржиште Европске уније“.

Члан 108.

До доношења подзаконских аката и техничких прописа донетих на основу заиона, примењиваће се прописи донети на основу Закона о ефикасном коришћењу енергије („Сл. гласник РС“ бр. 25/13), ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 109.

Даном ступања на снагу престаје да важи Закон о ефикасном коришћењу енергије („Сл. гласник РС“ бр. 25/13) осим одредаба чл. 59 - 62. које се односе на Буџетски фонд за унапређење енергетске ефикасности и важе до успостављање пуне функционалности Управе а најкасније још 24 месеца.

Члан 110.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.